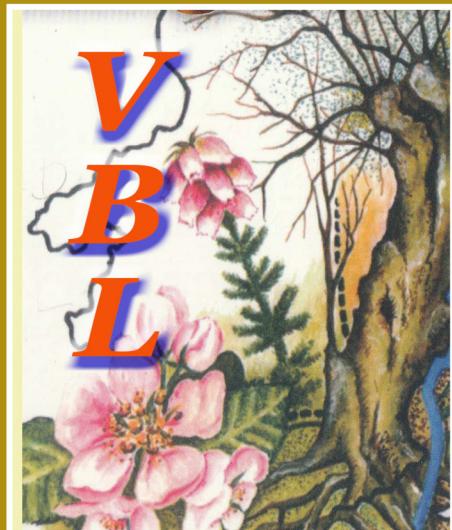

ZJRAARKE OUT DE HOEHVE

ÉN 'T GÉNKER
DIALEKT

VELDEKE

BELS(J)

LIMBURG

THEO ACHTEN 2024

VEERWOERD ----VOORWOORD.

BESTE LEZER

De Vlaamse literatuur telt heel wat heimatschrijvers. Denk maar aan Streuvels, Claes en Timmermans. Alle drie verrijken ze hun schrijfstijl met het lokale idioom. In de letterkunde uit Genk vinden we ook zo een markant auteur. Hij schrijft wel in een zuiver en authentiek dialect. Theo Achten is een begenadigd verhalenschrijver die heel wat vertellingen laat plaatsvinden in zijn geliefde ‘De Hoehve’ Hij hanteert altijd een mooie, rijke stijl en schrijft vooral met veel liefde voor de mensen in hun natuurlijke habitat, opgenomen in het landschap en door hun gewone bezigheden. De verhalen in het boek, waarin Zjhaarke de hoofdfiguur speelt, kregen hun ontstaan in de loop der jaren. De meeste werden al eerder gepubliceerd. Het was op mijn aandringen dat Theo ertoe overging om ze samen te brengen in een mooie bundel. Theo is ook al decenniën lang een actief en artistiek fotograaf. Dat zorgde voor een bijkomende troef: hij wist dit boekwerk te documenteren met historisch informatief beeldmateriaal. Dat bracht nog meer bij aan de dubbele kwaliteit van dit boek: vermakelijke verhalen neerzetten én een concreet tijdsbeeld schetsen.

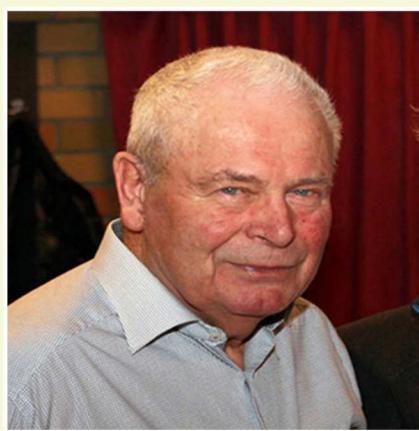
Eigenlijk vind ik de verhalen van Zjhaarke ook “aandoenlijk”, omdat ze handelen over de kleine mens in de grote, vreemde wereld. Daarom doen ze me denken aan de Chinese schilderkunst , de grote overweldigende natuurtaverelen met de bescheiden aanwezigheid van een mens. Het opgroeiende Zjhaarke op verkenning, op pelgrimage in de ruime buitenwereld. Eigenlijk is Theo de Hendrik Conscience van Genk. De man die zijn volk Genker leerde lezen.

Felix Bergers

Voorzitter van Veldeke Bels(j) Limburg.

FELIX

THEO

De auteur   Theo Achten.

Geboren in Genk 7 januari 1939, getogen en blijven wonen in het oeroude gehucht De Hoehve (Driehoeven)

Theo is een van de vele nakomelingen van het geslacht Achten-Spaepen. Kleinzoon van Henricus (Riehke) en Marie-Christine (Stieneke) Achten-Olaerts en zoon van Jef en Maria-Helena Achten-Giesen en al 60 jaar echtgenoot van Rooske Dilissen.

Beroepshalve was hij een volledige loopbaan onderwijzer in de basisschool St.-Jozef in Hoevenzavel

-Daarnaast was hij medestichter-secretaris van de oudervereniging van St.-Lodewijk. Medestichter-secretaris van Veldeke Gènk dialectkring. Tevens was hij 18 jaar begeleider van de recreatieve turnkring 'Blijf-Jong' en 10 jaar bestuurslid van de Genker Sportraad.

Samen met de leden, van Kamera Genk, nu Foto- en Digikring kan hij al jarenlang de fotografie als hobby beoefenen.

Het schrijven van kortverhalen in onze unieke Genker Volkstaal (dialect) is de ultieme kans om nog creatief te zijn en mee te zorgen voor het behoud en het gebruik van dit cultureel erfgoed

Theo oktober 2024

Wèèmen ès Zjhaarke?

't Ès de noam van e menneke dèè zoegezagd greit ènne Hoehve. Ènne verhaaltsjes wiert hèè geprojecteerd èn de femielie en het gelèèg van Riehke en Stieneken Achten-Olaerts, tèsse de briers en zèsters. Maer och ènne geboere tèssen z'n nèèfkjes en nichtjes en d'aaner wichter, soame mèt 'n deel volwassene. Van klee snotterken tot jongen tiener ziehn ver him de wèèreld en de soamenlèèving van dèèn tijd verkènnen en belèève.

Vèè wènsen óch veel lèèsplezier.

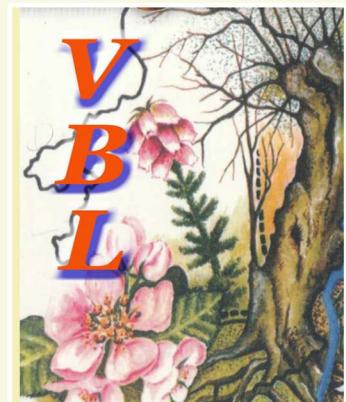
DEZE UITGAVE, VERHALENBUNDELTJE

'ZJRAARKE' GESCHREVEN IN DE GENKER VOLKSTAAL

(DIALECT) WIL EEN BIJDRAGE ZIJN IN HET GROTE PAKET

VAN ONS CULTUREEL ERFGOED

ONDER DE VLEUGELS VAN:

VELDEKE AS - NEEL

VELDEKE MAASLAND (MAASMECHELEN)

OOS GÈNKER VOLKSTOAL

De gesqjrieëve toa I moet zoe kort mieëgelek bij de gesproeëke toal oansloute
Dan krek lèèze wat er steet. Kalnka sjrijve ver mèt klinkers. We vergelijke de echde
Gènker klanke mèt de klanken èn de FRANSE weeed, oets gelierz ènne sjool.

De ‘è’ -klank Fr. èn très, après, mais, il fait. GD mèt, trèg, gezèt, kènd, vèt, trèkke,
De gezèt këmt èlken doag

De ‘èè’-klank Fr. faire, maitre, l'hivèr, clair GD wèèg, hèè, gèève, dèè, vèèrig vèè
De nouwe wèèg ès vèèrig

De ‘æ’-klank Fr. la main, le lapin, le train, maintenant .GD maert, staerk, daerm,
Dèè wèèg hit 'ne sjaerpen drae

De ‘ó’ -klank Fr. mono, compter, oncle, tromper. GD dók, hók, de strót, krómp, nónk
Wèème klók ès, daert vanal.

De ‘oa’-klank FR entre, encore, chance, temps .GD: doag, moag, droage,
doak,goare Dat woas 'ne sjoenen doag;

De ‘oe’ en de ‘oeh’- sleeptoen: Fr: douze,(slpt) epouse, Toulouse, GD: doepe, sjoen-
sjoehn, hoed-hoehg, poet- doehzend Dèèn toeren ès 40 meeter hoehg

De ‘ie’ en de ‘ieh’ (sleeptoen) Fr. pire, empire, virage, prèstige; GD viet- vliehge, ich
zien, vèè ziehn, dief – diehvel Dèè zal zich nog liere viehge

De twieklanke

ieë We plekke de doffe ‘e’ aan de ie vas. Vlieëgel, n,ioeëge, kieëning, gezwieëge,
Opgelost; dat hèbste goed bekieëke.

oeë GD geboeëge, stoeën, goeën, koeëme, bloeën, proeëper , Priema; goed
gedoeën!

De ‘öö’ klank Dèè klank besteet nie èn ’t A.N. Fr. une heure, la fleur, moteur, beure
GD sjeföör, montöör , kontrelöör, aezenjöör, kweföör, sjeföör

Nog iet.

As ver ‘s’ hierie, sjrijve ve dei och. Citroen = sietroen, cirkel = sirkel, cigaret ;= segrêt. Cement = sement

Zoe och mèt de ‘k’ coureur = keröör, carnaval = karneval casino = kazienoo.

‘q=k quartèt = kwartèt, quis = kwis, quint = kwint

Sch = sj school = sjool, schouw = sjoo, schoen= sjoehn, schoon = sjoen schuin =
sjeef, schuiven = sjijve.

We horen ‘zj’ dus Zjang, Zjef, schokken = zjòkke, Gerard = Zjraar, garage= graasj

De ‘ch’ blijft èn lache, och, och, dich en ich, vocht, vechte, slech, stechele.

De lange klanke : ook in open lettergrepene ; **TWEE** letters: deze = deeze lopen =
loope, roken = rooke,

OOS GÈNKER VOLKSTOAL – 2-

Het achtervoegsel -lijk- = **lek** – doffe ‘e’ in het GD. Leliik = **lillek**. Mogelijk = mieëgelek, draaglijk = droaglek, gezamenlijk = gezoamelek.

A.N.-klanken : nie èn ’t GD.

U= dus = **dis**, zoedis, mus = **mès**, dun = din, schup = sjèp, plukken = plèkke,

Eu deur = dier, geur = geer, kleur = kleer, beuk = biek, jeuken = jieëke

Ui huis = hous, buiten = boute, muis = mous, fluiten = fleete, spuiten = speete

Uu bestuur = bestier, schuur = sjier, schuren = sjoere, gebuur = geboer,

Dit ocht nog efkes

Eeu eeuw = iew, nieuw = nouw, leeuw = liew, meeuw , schreeuwen = sjriehve.

Aai vlaai = vloai, draaien = draeë, zaaien = zaeë, maaien = maeë, kraai = krai.

Ooi plooï = ploei, mooi = sjoen, hooi = hoei, kooi = koei, gooien = goeië,

Oei knoeien = braddele, groeien = greie, plooien = ploeië, vlooien zijn vlie

De doffe och stemlooze ‘e’- As èn e woerd de ‘e’ de klemtoen hit, dan zijn al d’aaner ‘e’s doffe ‘e’.dez-e-lfde, d-è-nkelek, gem-e-kkelek, erfelek, gemeenlek, deegelek As ’nen aanere klank de klemtoen hit, dan zijn de ‘e’s och stemloos. **Ach-**terlek, verg-a-ngkelek, gez-**oa**-melek, veraanere

Asder nou dèèn hiele boeëteram ’n paar kier nookiehkt, dan ès oos Gènker Volkstoal lèèze nie zoe lestig asder dènkt. Wèdden dat dat dan **geet wei e fleetsje van ‘ne sent !**

Veel lèèsplezier

Theo.

HET GEMAEKE

Zjhaarke, de kleensten out e groet houshaage perbeerde èn 't vieres z'n vietsjes èn z'n klimkes te stèèke. Molly, het Fokske, dèè oan e kèttelke loehg, woo mèt noo boute en begos te jinkstere.

'Haag de bakkes' zag het menneke. Hèè de bouten èn, slófden de mèstef ieëver, tessen de mèskoul en 't bakkes doer. Oan het brierke van de hinnewee blieëf 'r stoeën, kèèkde noo Bèèr dèè oan de hootmijt stont te pisso.'Bèèr, de moes van moeder vijf mètterden èn 't bakkes zètte, mèrge geet ze bakke, broed, mik en vloai.'

Zjhaarke draede zich im en woo wegstritse. Voader Riehkske, dèè out de koustal koem mèt 'ne krouwoage mèst zoehg him en zag: ' Zjhaarke, kóm 'ns herte, loop 'ns noo Groar van Nieële en zèg himdat ich mèrge koere gón zaeën op 't Lank Stèk en dat ich de wel kóm hoale. Dan geeste weier noo Grèèrke Steege en doo vriehgste weinie datter noo de gemeent geet vier ze pedaerm.' Grèèrke haa zich e nouw gewier gekoch vier oppe wil vaerke te sjiete. Zjhaarke vertrok, hèè lónkde nog 'ns noo ze voader en ènne plak van doer de goar te goeën sjèrgden 'r door dat klee kieëtsjen èn den toun, doer de zou, de wèèg op en vórt woas 'r.

Groar stont aan de pèèrstaldier mèt 'nen helver hoei èn z'n aerm. Hei, kroatske, doehg mich de dier 'ns oeëpe ! Zjraake holp Groar, maer dat 'kroatske' haater nie gèèn. 'Ne, Zjhaarke, bèsten och hei? Wa' s moeder aan 't doehn?' vroehg Merie, dei mèt 'n maan was out de graasj koem. 'Oan 't sjòmmele' zag 't ventsje Zonner iet te" zègge vertrokker.

Op 't gelèèg van Grèèrke Steege zoehg 'r niemes. Hèè klopden oppe dier. Bedeene stont Zjef vier h'm op z'n zokke. 'Zjef, weinie geet Grèèrke mèt z'en daerm noo de gemeent?' Zjef mos iers 'ns slikke, zat z'n klak 'ns tegoei. 'Mèt z'en daerm noo de gemeent? ' Joeë..., oos voader wilt dat wieëte. Daerm..., daerm..., oan de zeekpómp hingt 'nen daerm. Mier wis Zjef och nie wat zègge; dèè woas aaners och nie op z'n moul gevalle. 'Ich gón mèt tich noo toeres. Zjef stoek z'n klómpen oan, poek Zjarken onner z'n aermkes en hief h'm èn z'ne nak... noo Riehkske. Onnerwèège..., Zjef mer prakkezeere... Mèt oos voaier mèt ze'nen daerm noo de gemeent...???

Tsjek..., tsjek..., ttsjek... Onner de sjop zoet Riehkske z'n zeesie te hoare. 'Riehk, , wat ès dat doo mèt dèèn daerm noo de gemeent?' vroehg Zjef. Zjhaarke zoet doo te lachen en te zjòggele van plezier 'Nèè, Zjef, nie mèt 'nen daerm mer vier 't pedaerm ... 'Non-de-sakkers menneke!' ' He, he, Zjef, nou hèb ich dich 'ns faerm verniehkt...' Stont Zjhaarke gouw oppe grond.

'Hous èn, dich, en rap, diehvels kènd, zoe 'n jing .' sakkerde Riehkske.

Och, Riehke, zoe aerg ès dat nou toch och nie. Dat wiert nog 'ne goeie en 't ès toch och nog mer **E GEMAEKE**.

**Voader
Riehke
Riehkske**

en

**Moeder
Stiene
Stieneke**

**Briers en zèsters
Zjhaar, Slien, Zjef, Zjang, Bertienke, Bèèr**

Koatsje, Voader, Moeder en Maarja

BOEVIER DIENT DAT ?

Op 'ne mèrge, 'n goei wèèk noo Allerhèllige woas moeder fèller ènne wier as aaners meende Zjhaarke, dat klee nijg menneke .s Ooves tervier haa voader op den dèn ènne sjier twie groete sjeef stroei tieëgen de moer gezatte Dèèn dikke koesj haater èn 't klee stelke gejoagd. Deeze mèrge haa voader dat vaerken ooch nie gevooeird. Oppe stoof stonte twie kestrolle woater heet te wèère. De tóffel woas al leeg. Moeder loep maer trèg en voert. Noo Zjhaarke, hiere kleenste, kieëk ze nie im. Bouten hierden 'r dat vèt vaerke kèèke, kèèke van den hónger zieëker ? Imdat het zoe kaad woas die moeder him 'ne sjal im, vanveer gekreist ieëver z'n borst en vanachter vasgemoakt mèt 'n touspel. Z'n gestrikde pots mosser ooch opdoehn.

Doen Zjhaarke boute koem, loehge dei twie sjeef stroei onner de vinster en stont de lèdder tieëgen de moer 'Boevier dient dat ?' woo Zjhaarke wieëte van voader. 'Nónk Groar van Woatersjee këmt seffes het vaerke slachte.' Dat woas iet nouts, doo mosser bij zijn.

Molly, het Fokske vloeëg de dier out en begos te beele. Thievese Groar koem de mèstef opgedraed, zat z'ne villoo tieëgen de gèèvel en gónk bènne. Zjhaarke him achternoo. Groar trok z'n haasen out. 'Sjóch, 't ès braa kaad, tieëgen het vriehzen oan 'zag Groar. De sjoenbrier van moeder zat zich oan tóffel en krieëg 'n zjat koffie viergezatte. Zjhaarke kroeëp op 'ne stoel en bekieëk Groar dèè z'n klak op tóffel lag. Zoe 'n klak haa Zjhaarke nog noets geziehn, hielegans van broun lèèr mèt twie kneepkes van boeëve Voader en moeder koemen er ooch bij zitte. Goar hoalde z'n pijp out 'n moal van z'ne jas, out 'n aaner z'n toubiksdoehs dei blónk wei 'ne spiehgel

Op den dèksel 'ne pèèrskop. Zjhaarke dors er nie oankoeëme. Groar haa ooch 'n hiel groete moestasj, mèt oan beetskanten 'ne krol imhoehg. Onner z'n noas e lillek broun stèk, krek wei 'n broun snotbel. Groar dómpde z'n pijp oan.

'Nónk, kómt gèè dèè vètte koesj slachte?' 'Joeë..., me doo moeste mich seffes iet oan helpe.' Dat mosser Zjhaarke geen twie kier zègge. Dat woas krek iet vier him. Groar die z'en dikke jas out, hèè hoalden out de bènnemoal 'ne lèère zak. Zjhaarke kos nie rooie wat er èn zoet. 'Nie oankoeëme, ieëveral van oafblijve,' zag moeder ooch iet. Ieëver z'n mouwe achter z'n haan droehg Groag mesjètte, krek lèère bouze vont Zjhaarke. ' Boevier dient dat nónk?'

'Ver zillen er mer 'ns oan beginne 'zag de slachter. Doen ze opstonte zoehg 'r dat Groar ooch zoe van dei bouze rond z'n been haa van onner z'n kneië tot op z'n sjoehn.

Tèssen de pèt en 't bakkes haa voader eene sjoof stroei oppe grond gebreed. Groar haa er e groet bijl en e mes opgelagd. Ze hoalden de koesj out het stelke. Groar vanveer oane kop, trok mèt e zeel, gestrèpt ènne moul van 't vaerke Voader hoel de start vas en douwden het vaerke verout. De koesj kèèkde..., kèèkde wei e vaerke. Zjhaarke woert sjouw en loep 't hous èn, me ènne dier blieëf 'r nousjierig stoeën kiehke .Moeder koem mèt e penneke en 'n kestrol oangeloope.

Doen het vaerken op 't stroei stont, poek Groar het bijl en hoode mèt den achterkant 'nen helle 'klats' oppe kop. Wei 'ne zak voel het vaerke doal op het stroei. Zjhaarke mos zich 'ns sjèdde. Groar stoek zoemer e mes ènne stroeët. Het bloed spoeët er out èn 't penneke dat moeder er onner hiel. De koesj spartelde nog 'n paor kier hiel hel mèt z'n pie . Voader kos him bekhan nie haage ... Doen loehg het vaerke stil Moeder koem trèg , Zjhaarke hier achternoo. Ze die 'n oaleke hampel zaat ènne kestrol en rierden 'ns goed doer het bloed. " Boevier dient dat, moeder? " Vier kerppout en bloedwors te moake " Ze poek 'n fles oppe kas en gonk noo boute." 'n drèpke Groar? " Dan kènde Groar het weerdse "nèè" nie.

"Wat dènkste, Groart, wei zwoer èsser?" Noo het twiede drèpke mikde de slachter mèt z'n ooge.' Zoe 'n 110 kieloo. 't Ès goed gedoeën, staerk oppe pie, groete ron hèspe, 'n gezon snout, 'ne lange règ en, 'nen hennige spekbouk. 't Ès van 't goed soert."

Voader hoalden den aanere sjoof, 't vaerke woert hielegans tougedèkt. Groar hoalden 'n diehske stèkskes out ze waemesken en stoek het stroei oan. "Boevier dient dat ?" woo de kepoun wieëte. " Vier z'n hoor te versnèrke." zag voader. Mèt 'ne loof stroei stoehkde Groar tèsse de poete, achter z'n oere, oan z'n tiene en alle kante, tot de koesj hiel zwart woas...., en, 't stónk och nog.

Groar wètde e mes mèt het wètstool. Voader koem oangedroage mèt 'n speet waerm woater. "Hei, Zjhaarke, dat moogste vier mich 'ns vashaage." Zjhaarke krieëg dèèn ijzere stek mèt dèè zwarte hantef èn z'n pollekes gedouwd. " Gank nou 'ns trèg, onner de viet out !" zag voader. Vier alles goed te konne ziehn, zat Zjhaarke zich op z'n houke. Mèt 'ne borstel mèt hoor wei ijzerdród, begoste ze de koesj te sjròbbe.mèt 't mes woert het lèste stèkske voul oafgesjroapt. " Ziehste, menneke, nou zijn ver ze jesken oan 't sjèère." Voader mos mèt bitsjes woater sjèdde. Oaventyou mos Zjhaarke dèèn ijzere stek oan Groar lange vier 't mes te slijpe. Ze lagden de lèdder op dat voul, noat, verbrand stroei. Ze poeken het mèt z'n poete, lagden het oppe lèdder, de zwarte kant noo boeëven en ze begoste vanhaer.

Moeder koem nog 'ns mèt de fles... Groar stoek oan èlken achterpoet zoe 'n ijzerke mèt twie krollen en hikde ze vas oan de lèdder. Voader en Groar poeken het hiel spieël op en zatten het tieëgen de moer lengs de sjierpoert. Zjhaarke vont nónk Groar de bëste, dèè kos al... Noo 't derde drèpke zag Groar.' Seffes krijschte de bloos, doo konste 'ne bal van moake." Molly woas koeëme sniffele, mier as 'nen oafgestreepte vaerkestien vonter och nie.

Mèt 'n oaleke speet woert alles nog 'ns oafgespiel. Zjhaarke zoehg nou och 'ns wei e vaerken er oan den onnerkant outzoehg. "Nónk, hit dèè nou nog e jesken oan?" " E jeske, wei kimste doo nou oan?" " 't Hit doo toch nog twie rije kneepkes." "Kneepkes? Nèè, nèè, da's toch iet hiel aaners. "Boevier dient dat dan? "

Èen eenen trèk snieëd Groar van oane start tot bekhan onner . Doo zoehg Zjhaarke 't een en 't aaner outkoeëme... en... 't dòmpden och nog... Voaded hiel doo 'nen iemer onner boe alles ènvoel. De slachter hoalden er iet out dat trok op 'n bènkoord.

“Ès dat ‘n koord” woo de snotter wieëte. “Nèè, menneke, da ‘s z’ne langen daerm.” “Zoe ‘ne lange?” Hèè kosser nie van ieëver. Doen Groar dèè groete rènk doersnieëd, braddelde doo zoe ‘ne grien-gèèle preddel out. Bae..., dat stónk..., en Molly dèè oangeloope koem, begos doo aan te lekke... Beh!! Groar dómpelde dei stèkke daerm èn e kestrolleke waerm woater. “Brèng dat mer noo moeder.” “Boevier dient dat , moeder ?” “Da’s daerm vier lèèver – en bloedwors te moake.”

Zjraarke stritsde wier.... Hèè zoehg nog krek wei nónk het onnerste stèk tèsse de poete doerzègde tot bekhan oane snout. De slachter hoalde doo wier vanalles out . Hèè poek dèèn dómpende kwabbel trout en bekieëk dat aan alle kante.” ”t Ès hiel snoen gezond” zag ‘r. “ Boevier dient dat “ “Bes tich ‘n nousjierge noas... Kiehk, da ‘s de loes, de lónge, vier te ooieme, het hart, de stroeët, da’s vier te slikke, dat broun hei, da ‘s de lèèver. Wètsten het nou ?”

Onnerwijl de slachter dat mèt ‘ne vleeshók oan de boeveste sproeët van de lèdder hóng, vroehg Zjraarke: “Nónk, boe ès dan de bloos, dei zien ich toch nèrget.” Groar sjaaerde nog ‘ns èn dèèn iemer, hoalden doo nog iet out, snieëd lènks en rechs nog iet oaf “Hei ès ze.” Nónk douwden ‘ns op dèè wit-gèèle bol totter leeg woas. “Da’s krek pis” kraede het ventsje.. “Wat dacht ste? ’t Ès toch de pisbloos” lachde nónk, dèè braa kop krieëg èn Zjraarke z’n vrooge. “Lèg ze mer èn ‘t vieres oppe tóffel en zèrg dat Molly ter nie aan kan “ die voader och ze weerdsje. Zjraarke brocht dat roar kwabbelend vèttig dènk noo bénne. “ Aah, Zjraarke, hèbste de bloos gekriëge? Brèng ze strak mer noo Tuurke van Lewieë, dèè zal ze woal lótten driehge en loater gebreike.

Zjraarke gónk kort tieëge ze voader oanstoeën, hoel him vas mèt een aermke rond voaders been en zoehg wei Groar mèt dat groet bijl hiel verzichtig begos te kappe van boeëven aan de start zoe stillekesoan noo onner . Mèt de lèste sloag kapden ‘r midden doer de snout. Onner oan de kop pieëterden ‘r nog oan beedskante iet out mèt ‘ne vinger. “ Dat zijn z’n hersene.” Vier de lèste kier snieëd Groar nog ‘ns van boeëve tot onner; krek èn ‘t midde. “ Ne, da ‘s vèèrig”. Doo hóng dat geslachde vaerke onnerste-boeëve aan de lèdder..

Moeder koem nog ‘ns boute mèt de fles. Nou krieëg voader och ‘n drèpke.

“Joeë..., joeë..., ‘nen hiel snoen, wei ich tich zag, breed spek, dei hèspe doo boeëve, ‘ne forsige nak. Voader Riehkske en moeder Stiene woere kontent en griets. Van hiel dèè kal verstont Zjraarke me e bitsje . Hèè kant :de kop, de start, de poete, de snout,; de taan. Den ieëversjoeët woas vier him allemool roed, wit en roos.

Doen ze noen geèèten haaë stoek Groar ze geteig trèg èn z’n moal. ’t Bijl en de zèèg haater oan z’ne villoo gebonne... “Tot mèrge” haater gezagd . Hèè stoek z’n pijp onner z’n mestes en vertrok trèg noo Woatersjee.

Vier den dónkel haaë voader en Jan dei twie deelen èn ‘t vieres oppe tóffel gelagd,; want ’s aanenrendoags koem Groar trèg vier alles outereen te snije en èn te zaaten en èn de spekkoup te lègge..

's Achteres broch Zjhaarke de bloos noo Tuurke. Lie koem oeëpedoehn. Da's vier Tuurke". "Oos Tuurken ès nie hei". Lie poek ze oan. "Wa's dat vier vuulighèds?" "Da 's de bloos van 't vaerke dat ver dieëze mèrge geslach hèbbe. "Boevier dient dat?" "Wieët ich ooch nie". "Zal 't him lange." Van Maarja, Rezjien en Truike krieëg 'r gemeenlek 'ne kók. Lie die zonner iet te zègge de dier tou. E bitsje betieëterd trok Zhaarke trèg op 'hous oan.

As Zjhaarke gewieëten haa dat Tuurken as Zwarte Piet mèt dei eegeste bloos op Zjhaarke z'ne kop gónk trómmelle asser mèt Sinterkloos rondgónk, dan haater dei bloos zieëker en vas oan Molly opgevoeierd..., want...

Dèè zoo nie vroog
BOEVIER DIENT DAT?

HET GELÈÈG

VAN POETE, ÈÈRAPPEL EN E KIKSKE

's Mèrges woas 't al zoe wijd...Bèèr en Slien begosten te stechelen ieëver 'n kattekismesvroog.

"Alleen de pestoer moag doepe" wis Slien.

"Nèè, nie woer..., alleman moag doepe " wierde Bèèr.

"Da's nie!" "Da's woal" "Da's nie !" "Doo likt geene snie !"

"Ènne plak van hei zitten te stechele, moak dat ge oer sneeën op hèbt, strak kómt ge nog te loat ènne sjool." kieëf moeder.

Zjef woas al wérke, haa mèrgepost. Vlader woas och al vórt mèt Voes en de groete kaar kiehzel hoale achter de Glabbeker Zoavel vier Tienes van Lepkes Jan, dèè 'n hous oan 't booë woas èn de Hètte bij Kelchtere.'t Zoo oovend zijn ier 'r trèg zoo zijn.. 't Woas och zoe slech wèèr, kaad, noat, mèt echde beize

Moeder haa hiel wat te doehn, ze woo vorse boeëter stoete en och pèërsbroed bakke Èn de oeëpe dier stont Zjhaarke noo de stroolkes woater te kiehke dei van 't doak pisde. Hèè hoel z'n hensje tronner, het spetterden èn ze gezicht Brr..; woas dat kaad, en noat!. Hèè ritsde de bouten èn, rech onner de sjop . Zjef haa 'n bénkoord oan de badding gekneupt, doo kos Zjhaarke fijn èn sjokke. Me nie vier lang. Hèè trèg noo bénne. Moeder begos krek mèt boeëter te stoete. Zjhaarke woo och helpe. Iers hoeler de staan efkes vas en dan 't stieterke; op ..., nèèr, op..., nèèr, totter het miehg woas. Zjhaarke wis eugelek nie goed wat te doehn? Èn 't klee stelke lengs den hinnestal wooter 'ns noo de knijn goeën kiehke. Dèèn hiele groete lange broune krieëg 'n dikke lang poet, d'aaner e klee pietsje. Zittentaeren op z'n kneië kieëker noo de knabbelende knijn. De groete grijs moeier loehg mèt 'ne nèst jóng. "Nie oankoeëmen haa voader gezagd

Het rèègende nemie. Zjhaarke miek z'n ronde, ieëveral gónker 'ns kiehke. Oan de mèsthoop stont 'ne groete plas woater. Zjhaarke kieëk er 'ns èn, hèè zoehg de wolke voertdrijve. De tek van dèèn aaen eek zoehg 'r och. Hèè gónk 'n trèèke korterbij en mèt zoehg 'r z'n eege gezicht... Hèè trok e koppel moule noo z'n eege. Mèt ze klimpke tikden 'r efkes op 't woater en alles begos te rimpelen en te waggele. Nog 'ns tippe..., nog 'ns... en nog..., en nog;, maer èlkies kier iet fèller. Ten lange lèste mèt z'n twie viet tegelijk. Plats, plets, plets..., z'n klómpe stonten al vol woater, zokke noat, bròk noat . Doen begosser te sprènge , plets, plets, en...., zjoef, de klompen onner him out en mèt kop en kont voel 'r èn dat mèstwoater. Doen hèè bekân rech gesjèrgd woas sjoeëf 'r nog 'ns out, hèè loehg er wier èn; plat op z'ne bouk Ginsentaere hous èn, mèsnoat; alles en iehveral. Moeder sjrok zich 'nen oap doen ze Zjhaarke doe zoehg stoeën outdrèppe. " Jèmmich, Zjhaarke, wat hèbste nou oangevange? " M'n klómpe sjoeëven out en ich bèn èn 't woater gevallen. Niks te jimmere; moeder kos Zjhaarke hielegans wasse, van kop tot tiehn en aaners oandoehn. Ze woo kód zijn en lache tegelijk. Zjhaarke speerde datter zich nou 'n tijdsje mos stil haage.

Stillekes mousden 'r toch de dier out im onner de sjop nog efkes te sjokke.

'n Hiel tijdsje ternoo

Moeder haa den hoeëven oangestoeëke en woas het deeg oan 't knèèën ènne moeld.. Zjraarken en Molly woeren onner de sjop oan 't rooze, plak genóg; de kaar woas nou toch vórt....Op de groassef achter de moer mosser toch nog 'ns perbeere pómpelepaaf te sjiete wei Tuurken en Bèèr him dat gelierz haae De kop oppe grond tèssen de haan ..., stoeten oppe viet en trille ieëver de règ totter rech zoet. Onnertèsse misde moeder Zjhaarke, ze woo toch wieëte boe hiere kleene rakker zoet en watter outspoekde. Doo koem ze bij him out. " Wat bès tich hei oan 't doechn?" " Pómpelepaaf sjiete, wei Tuurken en Bèèr och konne. Kiehk mer 'ns " Zjhaarke die moeder veer wei ter kos. " Nog 'ns, moeder, kiehk goed wei ich kan!" "Zoe 'n jonge toch, wat dei allemool outhoale." mómpelde moeder. Zjhaarke stont wier op z'ne kop..., stiet oaf..., blieëf boeëven efkes hangen en begos mèt z'n viet te spartele Op 't mement datter boeëve z'ne kop woas voel eene klómp out, "knots", rech op Zjhaarke z'n noas. Hèè kèèkde vanne pijn . De noas begos faerm te bloeie. Moeder versjoeët zich nie e klee bitsje, zoe bloiden het. 't Bloed drieëf ieëver z'n kin en drèpden op ze vreuske. Mèt hiere viering perbeerde moeder het oaf te vèège . Ze hoel z'n noas tou en doen vielde ze dat Zjhaarke wier zoe noat woas wei 'n verzoeëpe kat.

Doen moeder him den twiede kier aaner kleer oandie , woas ze ech kód. "Zieste nou wasten allemool oanvings. Ich hèb niks as leed mèt tich" Het menneke begos te grinse. " Aste nou nie braaf bès verkoop ich tich oan Bessemen Tist , vier 'ne zak èèrappel, hierste? " "Nèè, moeder, nie doechn, Ich bèn sjouw vqn Bessemen Tist !" "Dat lèt nie, dat geet woal ieëver... Dan konste doo och besseme bénne en lengs de strót goeën sjoeë." Wat woas Zjhaarke braaf en stil. Maer dèè zak èèrappel en Bessemen Tist kosser ne out ze kèpke zette. Bessemen Tist, doo woas 'r vies van. Dèè stónk..., en voul..., en altoes zoat. Dèè vent bont besseme van brim en van bérketekskes. Mèt de honskaar brochter dei rond im te verkoope. 'ne Brimbessem kosde e kwoartsjen en 'ne borrel vier 'ne frang en twie borrels langden hèè twie bérkebesseme zonner stiehl.

"Moeder, moog ich 'ns noo Zjang van Nieël goeën?" "Allee, gank mer 'ns, maer braaf zijn hierste !"

Zjang woas ènne pèèrstal Nèt oan 't roskèmme. Dèè haa drek ènne goate dat er iet sjol mèt ze vrindsje "Wat ès er menneke, hèbstje gejankt?" "Joeë mèt pómpelepaaf sjieten ès m'ne klómp op m'n noas gevallen, 't deet nog pijn. Moeder woas hiel kód op mich. Ze geet mich verkoopen aan Bessemen Tist vier 'ne zak èèrappel..., en Ich bèn zoe sjouw van Bessemen Tist." Zjang kieek 'rns noo de gezwolle noas en de getroonde eegsjes . Zjang haa kompassie mèt de kleene en woo h'm poaie. " Hei, pak dèè borstel mer, dan konsten hier veerste pie borstele." Nèt bejeerde geen poet Nèt kieëk al 'ns im noo Zjhaarke en sniffelden aan ze

bróksemèèlke want Zjraarke haa dèk 'n vorse poet bij en dat wist het pèèrd maer al te goed.

Zjang leede het pèèrd noo boute. Hèè pètde 'nen iemer woater en loet Nèt drènke. Nou kos Zjraarke èn dat groet zwart oog van Nèt kiehke. Ieëver hier snout strielen en 'n oer 'ns vashaage .Zjang poek Zjraarken op en zat him èn de nak van Nèt ."Haag tich mer goed vas aan dei lang hoor èn hiere nak." Zjang leeden het pèèrd ieëver de mèlstef noo de wee.

Onnertèsse woas moeder toch op zik noo Zjraarke. Ze haa al 'n paor kier geroepe,maer gee Zjraarke te ziehn och te hiere. Achter het hous krieëg ze 't ènne goate. Zjang haa moeder och gezieën en koem tot oan den dród.

"Maer, Zjraarke, boe bëste toch? Ich zik tich, de blieëfs mich toch wat lang. "Hei bén ich , moeder, ich zit hei fijn èn Nèt hiere nak !" "Zjang, bës toch verzichtig, datter ter nie oaf vilt."

Zjang poek het menneken oaf en hoel 'm nog efkes op z'nen aerm. "Wat hèb ich gehierz, tant Stiene, gót ge Zjraake verkoopen oan Bessemen Tist vier 'ne zak èèrappel? Toch nie oan zoe 'ne voulerik! As dèè dobbel zoe zoat ès as 'n snep, vilter nog nie im; want dèè z'n vèttige brók hilt him zieëker rech. Wètder wat? Verkoop Zjraarke mer oan mich. Ich lang óch twie zek èèrappel,; 'n maan poete en..., en ..., e koppel jóng kniijn." Doen 'r Zjraarke ieëver de pikdród hèfde zag moeder: "Och Zjang, dat ziehste van hei, dat hoecht immes nie, gèèf h'm mich mer hei." Noo Zjang van Nieël, dat zoo nog konne, dacht 't ventsje. Ze woeren och zoe fèl mèt een. Zjraarke vonter 'ne fijne, doo gónder gèèn hieëne. Doo mochter gemeenlek vanalles doehn.

Doen voader tieëgen den oovend tinnes koem, Voes outgespanne, lötten drènken en gevoeid haa, koem 'r bénne en zat zich oan tóffel. Voader woas miehg, hèè woas ooch 'nen echde voerman; dèè zat zich noets oppe kaar, hèè gónk altoes lengs ze pèèrd.

Moeder vertèlde van het woaterbad oan de mèskoul en van Zjraake z'n bloednoas. Voader zat ze zeentsje op z'ne knei vier 'ns noo dat nèëske te kiehke. "Lót mich 'ns kiehke..., deet het nog pijn?" " E bitsje nog..., 't bloeiden hiel hel, me nou nemie. Ich hèb och èn Net hiere Nak mooge zitte !"

Moeder woas dèè zak èèrappel en Bessemen Tist al lang vergèète. Voader krieëg iers 'n drèpke, klooren en ternoo 'n dómpende zjat koffie mèt zoon. Zelf sjèdde ze zich ooch e zjètsen èn.

En Zjraarke dan???

DÈÈ KRIEËG E KIKSKE

EN DOOMÈT ÈS DE KAL OUT

't Woas op 'ne snoene noozoeëmerdoag. Het koere woas goed driehg bënnge gehoald Den achtermót loehg ooch al oppe sjelf. 'n Deel vanne èérappel woas ooch al out. Weider ziet, het gónk goed. Ze woeren allemool kontent en goed gezind. Vieral Bèèr, dèè woas altoes goed gezind. As dèè iet mos doehn begosser te fleeten och te zènge. Zènge, dat kosser; van Miek Katoen, van Den ouwen Taaie, vieral fleete, dat kosser hiel goed. Wèèmen het bëste kos fleete van allemool, dat woas Tuurke van Lewieë. As dèè twie vinger èn z'ne mond stoek en bloeësde, dan hierde de hiel Hoehve ze gefleet.

Maer wètder wèème nie zoe gelèkkig woas? Zjhaarke..., Zjhaarke woo toch ooch zoe gèèn konne fleete. Hèè perbeerde, perbeerde, trok z'n lippe tot dat klee kieëtsje, krek wei Bèèr him dat al zoe dèk haa viergedoeën. 't Woo mer nie lèkke, gee fleetsje koem er out, woal zoe wat bloeës, maer 'ne fleet, vergèèt het maer, Doo konder achter fleete

Doen moeder hier hiel houshaage bënnneriep vier te achtere, zag Zjef tieëge Zjhaarke: " Ich zal dich 'ns liere fleete..., maer de moes krek doehn wat ich zèg." Doen ze oan tóffel zoete krieëg Zjhaarken iet èn 't oog. Èn 't midden op tóffel stont 'ne groete ,pot vol mèt platte kiehs. Moeder haa 'nen hoop sneeë mik èn e mensjen op tóffel gezatte. Bèèr diehg 'n faerm klats kiehs op z'n snee. Moeder haa Zjhaarke z'n snee ooch al gesmierd. " Hae, moeder, dat moog ich nie." Voader kieëk op..."Zjhaarke, hei wiert doer iedereen geëèète wat moeder op tóffel zèt. Hierste? De bës al te groet vier te kievere. Pak maer vas, bijt trèn, knabbelen en slikke, lekker och nie. Aste groet en staerk wils wèère wei Zjef, dan moesten ooch doehn wei hèè; dèè it altoes alles..." Zjhaarke kieëk op z'n noas , want, as voader iet zag., Jan die ter nog e sjèpke boeëvenop. " Asten nie alles its dan blijfste mer e piske van e menneke." En doo Bèèr achternoo: " Wat wilste toch liere fleeten aste nie alles its wat op tóffel këmt. Oos moeder moakt toch altoes alles zoe lekker vèèrig."

Zjef haa kompassie mèt ze klee brierke. Hèè stont op, poek out de kast e klee kimpke, die het halfvol platte kiehs. Trèg oan de kas en zonner dat Zjhaarken 't zoehg,; dieter doo 'ne groete lieëpel èlberezjelee ieëver en 'n lieëpel potsókker, dat rierden 'r goed onnereen en zat dat Zjraake vier en die er nog 'ne lieëpel witte kiehs boeëvenop. " Ne, Zjraake, aste dat nou out its mèt den snee dan konste bedeene fleete, geleefste mich ?" Oan de kleer te ziehn, ès dat och iet aaners as dèè vieze witte platte kiehs dach Zjhaarke. "Wat ès dat? " wooter wieëte. " Dat..., ès... Dat ès ... Fleetkiehs...èèt mer hielegans out. Kiehk mer 'ns noo Bèèr, weiveel dèè van dèè kiehs it en de wèts wei dèè kan fleete" zag Zjef, krek ochwant 'r het zelf geleefde. Zjhaarke poek ze lieëpelke en begos troan Voader en moeder haaen er kop èn wei ze de kleene zoehge worstele mèt dèè platte kiehs.

Woas het nou den diehvel och den hèllige Zjef dèèter zich mèt gemoeid haa? 'n Oer loater stont Zjhaarke boute te bloeëze. En..., ènins... Fluu-t, en doen gónk het wier nemie... Hèè goehf nie oaf, hèè haa fleetkiehs geëèten en hèè zoo fleete

't Lèkde..., en wier, en nog. Zjhaarke zoe griets as e gewier noo Bèèr. 't Lèkde wier . Doen noo Zjef, iedereen mos het hiere weiter ènins kos fleete; me nog nie wei Bèèr. Voader, Zjef, Jan en Bèèr, ze kosten allemool fleete, nou kos Zjraarken ooch. Wat woaser griets en gelèkkig.

Wèème mos dat nog hiere? Zjang van Nieël. Hèè vórt noo Zjang. Groar woas èn 't klee sjop 'nen hók oan 't hitbrieët van de kleen kaar oan 't vasdraeë.“Groar, boe 's Zjang? Ich kan fleete !” “Wat zoos tich konne fleete, zoe e piske wei stich.” “Ich bén gee piske nemie !” bieët Zjhaarke van zich oaf. “ Ich kan fleete en achterein moog ich ooch noo sjool goeën wei alle groete wichter.” “ Joeë, dich, noo de kaksjool, doo konsten hieëne, boe dei snotjing nog ènne bròk kakke.”

Mèt koem:Zjang out de koustal. Zjhaarke op him oaf; sprèngentaere lag 'r Zjang mèt haan en viet out datter kos fleete. Zjang stoek z'n haan èn z'n bròksemoale. Lót mich 'ns hiere!” Fluuu-uut, klónk het. “Maer, Zjhaarke toch, wei hèbstèn dat nou ènins gelierz ? “ Ich hèb van ooze Zjef fleetkiehs moeten èète..., en doen kos ich ènins !” “ 't Ès nie te geleeve, nou bësten ooch al 'ne groete jóng Geleef mich ooch mer; achterein moogste nou zieëker ooch noo sjool. “Joeë, ziehste nou Groar, dich geleefs mich nie he !” Goar woas op 'n kis goeën zitte “ Kóm 'ns herte. Nou moet ich tich toch geleeve, maer, zoe moesten ooch nog liere fleete.” Groar floeët zoe hiel fijnekés van tèsse z'n taan. “Kóm nou mer dèk genòg noo hei, dan zal ich tich dat 'ns liere. “ Woeren dei twie nou ooch ènins fèl mèt een?

's Aanerendoags 's mèrges zoeten de wichter oan tóffel. Zjhaarke op z'n kneiën oppe stoel.

“Wat wilsten op den snee?” vroehg Maarja. “Fleetkiehs !!” kraede Zjhaarke “Jemmich, Zjhaarke, dat van dèè fleetkiehs dat hit Zjef tich mer wijsgemoakt.” Mèt z'n groete ,ooge kieëk 'r z'naadste zèster oan. Hèè wis nie watter hierde. Nou woas 'r hielegans ènne waar. Nèè, dat geleefden 'r nie. Zjef him iet wijsmoake? Nee, dat die Zjef nie. “Nèè, Maarja, da 's nie woer. Dat kan ich nie geleeve.” “ Nèè? Awoal, de kons mich geleeven och nie.”

“En Zjhaarke antwoerdde krek wei 'ne groete, mèt forsige stem:

ICH KAN FLEETE....., EN DOOMÈT ÈS DE KÅL OUT.

'NE LANGEN EN 'NE KORTE SLÓP

Speerend van tèsse de loakes zocht Zjhaarke noo de berskes ènne plefóng. Hèè kos er geen vènne want voader haa de wèèk tervier het kèèmerke nog mèt de groete borstel gewit. Doen 'r tegoei wakker woas kroeëp 'r ze bèdsjen out. Ze piezjemekke nog aan zatter zich ènne kieëken oan tóffel Mèt ze kèpke tèsse z'n haan kieëk 'r noo e koppel vliehge dei ieëver het tóffelblood koersde. Mèt 'nen helle 'klop' sloehg 'r mis.

Voader,; dèè zich èn 't wasplèètsken oan 't sjèère woas koem 'ns kiehke noo wat dèèn helle klop bedeide. "Ne, bès tich dat Zjhaarke... ,en hit me menneke goed geslòppé?" "Joeë, 'nen hiele lange slóp, maer, ich hèb gedreemd van twie groete pèèrd dei lengseen loepe." Zjef, z'naadste brier koem och kiehke . Zjhaarke sjoeët èn 'ne lach. Zjef ze gezich zoet oan eene kant van onner oan z'n kèèl tot oan z'n oer dijk onner de sjoum vanne sjèèrziep.

Doen, voader efkes ternoo out de koamer koem mos Zjhaarke toch opkiehke. Voader haa z'n zwarte blinkende sjoehn oan, z'n zwart-grijs-gestreepte brók, e wit himme mèt 'ne kol . Èn 't mèèlke van ze waemeske stoek z'n herloezjie oan e gooë kèttelke. Hèè die z'ne sjoene zwarte jas oan en zat z'nen hoed op. "Tot strak, ich gón noo de hoemès .Braaf zijn, menneke, moeder ès drek hei."

Moeder, Maarja, Slien en Bèèr woeren èn Gènk noo de vrigmès gegoeën. Zjef haa zich och oangedoeën en begos de tóffel vèèrig te moake. Zjef, dat woas Zjhaarke z'nen halve god. Dèè gónk och al wèrken en haa al 'ne villoo. Doen moeder, z'n zèsters en ze brier tinnes koeme koste ze drek oan tóffel. Moeder smierde Zjhaarke 'ne snee mik en lag er e sneeke driehg hèsp tèsse. Zjhaarke dèè aaners 'ne kleene kiehverbek woas, oet dat mèt smoak op. Bèèr oet wier 'n snee fleetkiehs mèt sókker.

De vroolie kalden ieëver den hoed van de medam van den dektoer en de jas van de nouw sjooljiffroo. Zjang van Lewieë zoo mèt Zjef mèt de villoo noo de hoemès goeën. "Zjef, moog ich och mètgoeën?" Ze kieëken allebee noo Zjhaarke. "Moeder, doet gèè Zjhaarke mer 'ns sjoen oan, dan pak ich h'm mèt. Nou woas Zjef nie z'nen halve me z'nen hiele ganse groete god. Moeder zat hier zeentsje èn 't vieres op het tiffelke. Iers woerter gewasse mèt ziep. Dat roeëk zoe lekker fris. Hèè krieëg z'n grijs koose, z'n half-lang zwarte brók en ze wit himmekken oan. Moeder bont him onner de kroag e zwart linsje tot e strikske. Doen ze ze jesken oan die, koem Maarja bènne. "Aa, grietse stinkerd, moogste mètgoeën?" ploogde Maarja. "Joeë, mèt Zjef achter oppe villoo...., me dich nie. Nèèn he moeder, ich stink toch nie...." Moeder trok, kort bij z'n hoor, goed te hiere hier noas op. "Mmmm...Reiks lekker fris" speelde moeder het speelke mèt. "Zjef, doehg dich z'n sjoehn, 'ns oan." Zjef kneepde de startele goed vas mèt twie eense strikke. Nou woas Zjhaarke vèèrig.

Molly zoet oane dier te wachte tot Zjhaarke mèt him koem:spieële. "Nou nie, Molly, ich moog mèt Zjef oppe villoo noo de hoemès èn Gènk. "

Moeder stoek Zjhaarke nog 'ne moalplag èn e mèèlken en aan den aanere kant 'ne sent vier ènne sjoal. "Zjhaarke, èn de kèrk moogste nie kalle en ooch nie lache, de moes stil op dijne stoel blijve zitte Hierste ?"

Zjef poek Zjhaaraken op en hèfden h'm op het stielke van z'ne villoo. Maarja stoek nog goud e kèsseke onner z'n billekes. "Joag nie te sjèèg, mij de koehter ènne wèèg . Zjhaarke, haag den vietsjes opzij dat ze nie tèssen de speeke koeëmen en haag tich goed vas." Moeder woas e bitsjen ongerès

Oppe wèèg stont Zjang van Lewieën al te wachte. Moeder kieëk ze noo. Oos Zjef en Zjhaarke... dei twie..., moeder krieëg 'ne zoalige lach èn hier gezicht. Tieëgen de baerg aan Den Hosterd imhoehg mosten dei twie gezwoere kammeroaden faerm douwe im boeëve te geroake. Krek verbij de mollar gónk het bëèter

Bingele-bóngele, bink, bónk-belónk ... hierde Zjhaarke. Oan de kèrk zatte ze hinne villoo tieëgen de moer. Voader woas ooch al doo en stont mèt e koppel minse te kalle. Ze gonke bénne, Zjef en Zjhaarke, het hensjen ènne hand. Zjef zocht e goed plèëtske, èrget èn 't midde; zoe kos de kleene op den ierste stoel zitte en Zjef lengs h'm. Voader koem kreke achter him zitte.

De vroolie zoeten allemool aan eene kant, de mans aan den aanere kant, allemool op hin kneiën op 'ne stoel. Ze haaë bekans allemool 'ne noster èn hin hand. De meeste vroolie haaën 'nen hoed op. De mans hinnen hoed loehg tèssen hin kneiën oppe stoel. "Stant mer oppe stoel, dan konste mier ziehn" zag Zjef. Nou kosser pas kiehke. Hèè vont datter geen ooge genóg haa. Hèè woo vanalles vrooge maer moeder haa gezagd datter nie moch kalle en..., voader zoet achter him.

Woas dat nou de kèrk? Zoe groet en zoe hoehg..., vinsters mèt gekleerde mennekens en zoe e groet kreis vanveer en zoeveel minse ? Hèè stiet Zjef aan z'ne mouw. Stillekes zag 'r : "Zjef, kiehk 'ns onner dei plank boeëven dèèn hoote bak aan dat trepke doo hingt 'n witte douf." Zjef koem kort tieëge z'n ,oer " Da's de prèèkstoel en nou...", Zjef hoel z'ne wijsvinger op z'n lippe.

Tik..., tik..., tik Lengs him 'n hiel mankementig vrooke, hiel vierrever geboeëge, ieëver hier assels 'nen hiele lange gekleerde sjal mèt froanelkes, gónk ze vietsje vier vietsje noo veer. D'r woas nog 'n aaner vroomes bij.

Tink-klink, tingeling, Woas mich dat versjrikke! Alle minse stonte rech. Van veer koeme twie jóngen èn 't roed en èn 't wit geklid, soame mèt nog iemes dèè ieëver e wit kleed 'ne gooë jas aan haa en op z'ne kop 'n zwarte pots mèt en pouiske en 't midden trop-éen van dei jónge haa 'n iemerke bij en den aanere zoe iet wei 'ne witborstel. Èrget ènne kèrk begoste ze te zènge. Doen dèè man de borstel èn dat iemerke gesopt haa koemer de kèrk èn, rech op Zjhaaraken aan. "Wèèmen ès dat, Zjef " "Da's de pestoer en de mèsdieners."

Doen de pestoer bij Zjhaaraken oankoem sprènkelden 'r zoemaer zonner iet te zègge 'n hiel klats woater ieëver Zjhaaraken heen; op ze'n brók, z'ne jas èn ze gezicht.

Hèè woas hielegans besprènkeld. Mèt z'n groete ooge kieëk 'r Zjef oan, dèè moakden e kreis en pinkden 'n eegske noo ze brierke.

Onner de mès kos Zjhaarke rondkiehke. Wèème zoehg 'r doo zitte? Trieneke van Deelkes Jan, Wies van Jónkers dei hier klómpe nog oan haa en 'ne sjal rond hiere kop. D'aaner vroolie droehgen 'nen hoed en woere sjoen oan. Doen zoehg 'r iet... Een vroo haa witte sjoehn oan, 'ne lange gèèle jas mèt bliemkes op, op hiere kop..., en doo sjoëët Zjhaarke èinne lach. Z'n hensjen hoel 'r vier z'ne mond hèè kos zich nie ènhaage. Dei vroo haa toch woal 'ne groeten telier op hiere kop, èinne rand loehge kleen appele, pèèren en kierze. Zjhaarke stiet Zjef oan z'ne mouw "Zjef, kiehk doo, dei vroo hit 'nen telier op hiere kop..." "Mèt 'ne zjók kos Zjef ze'ne lach nog krie ènhaage "Ès dat nou 'n medam?" vroehg de snotter. Achter him hierden 'zègge: " Haag tich stil, hei moogste nie kalle."

De minse stonten op, draeden hinne stoel im en zatte zich doal. De pestoer woas onner dei douf goeën stoeën en begos toch woal helop te kalle. Zjhaarke vont dat dèè toch zoe oarig kalde; hèè verstont dat nie allemool. Hèè hierde woal iet van Peetris en Jehannes en van Jeezes en iet van 'n groete witte wolk. Mier och nie.

Doen dachter oan z'ne sent dèè ter èn ne sjoal van de kèster mos lègge. Boe zoet z'ne sent nou wier? Zjhaarke vielde... Joeë, hei zit 'r nog, 'ns kiehke... Hèè hoalde de sent out ze mèèlken en ier 'r him tegoei kos bekiehke glitsden 'r tèsse z'n vingerkes out.'Plinks', de grond op en de sent; trille..., trille... tot bekans oan den aanere kant van de gank.... Trrrr... Het doerden 'n iewighèds. Zjhaarke krieëg het waerm en kaad tegelijk. Z'ne sent, doo loehg 'r nou, hèè kos er nie oan. Hèè loerde noo ze brier en dèè zag mèt z'n lachende ooge : "Gank h'm mer oproape." Zjhaarke wis geene ród, zoo 'r daere? "Roap mer op, nie bang zijn." Zjhaarke op, wei 'ne wènd z'ne sent opgeroapt en trèg op z'ne stoel. "Menneke toch ." hierden hèè achter zich zègge.

Het menneke haa och z'ne sent èn de sjoëëtel vanne kèster gelagd. Het begos him braa lank te leie. Èlkes kier asser dèèn telier èinne goate krieëg mosser z'ne lach ènhaage

Doen dan de pestoer z'n pots trèg opzat en mèt de mèsdieners vòrt góñk woas de mès out. De minse góñken och out. Tèssen al dat volk hoeler Zjef z'n hand mer goed vas. Boute stonte minsen èn gripkes bijeen te kalle. Voader bij tant Lieza

"Zjef, kiehk doo !" Hèè woas nie te haage,; doo woeter kort bij zijn. Twie groete pèèrd mèt 'n bree witte streep op hin snout, witte zokke en allebee 'ne lange start stonten hiel kort tieëgèneen vier 'n kaar mèt vier roar en 'n dier mèt vinsters . Vanveer, hiel hoehg, zoet 'ne man mèt 'nen hoehgen hoed op. De pèèrd en het pèèrsgetig blónke. Dat woas iet ! Doen ze bekans terbij woere trappelden dei pèèrd verout tot krek vier de trappe vanne kèrk, doo blieëve ze stoeën. Den twiede man hoel de dier oeëpe, die z'nen hoed oaf vier dat mankementig vrooke dat doo efkes stont te wachte. Wèème stont doo bij ? Krek, den telier. "Zjef, wèèmen ès dat? En zoe'n kaar hèb ich nog noets geziehn ."

“ Dat vroomes ès de barones van Hèngel. D'aaner medam da's de vroo van de notoares . Dei kaar, dat es 'n koets, doo bènne konne ze op dikke kësses zitte. De man doo vanveer oppe bok dat ès 'n koetsier.”

Doen ze tinnes koeme mos Zjraarken alles aan moeder vertèlle. Het ierste dat woas vaneeges dat van dei pèerd. Van den telier en vanne pestoer dèè him hiel noat gesprènkeld haa. Van z'ne sent ; gee woerd.

Zjraarke stont wier op dat tiffelke,; moeder die him aaner kleer oan . Doen zoehg ‘r dat moeder achter hiere kóf twie gèèl spelle haa stèèke mèt 'ne wit-grijze knóp. Hèè bekieëk moeder 'ns en ier ze ter aerg èn haa sloehg Zjraarke z'n aermkes rond hieren hals en goehf hier 'n dikke poen.

Noo de noen woere ze allemool vórt, behalve moeder en hiere kleene rakker. Zjraarke zoet èn ne zèètel en woas èn slòp gevalle. Moeder kieëk noo het menneke

“Zjraarke, achtereën bëste nemie de kleenste, doehg nou mer weier mèt de

KLÉE SLÓPKÉ

KOOJING

De vaste woas out, pooszótterdig.

De groete wichter vanne Hoehve woeren allemol soame noo de kèrk gegoeën. Wat, wei och hoe het koem, Zjhaarke woas nog nie op. Maer goed och want voader en moeder moste zonner datter iet gewoar woert de pooseeër nog boute lègge. Zoe alle kante, lènks en rechs, vier en achter de sjop, èn moeder hier bloemenheefke, lengs de mèsthoop, aan de staldier, onner de noeëteboom en onner de linne. Ieêveral boe maer 'n hennig plèëtske woas. Veel eeër, 'nen oaleke kèrf vol broun-gespikkeld pooseeër.

Doen de wichter tinnes koeme woas Zjhaarke toch al op. Hinne jas out en trèg de bouten èn, zikke. Ze loepe van lènks noo rechs, trèg en voert, van hot noo haar. As ze 'n ee gevonden haaë kèèkde ze van kontentement. Zjhaarke loep och mèt maer koem èlkes kier te loat. Alle eeër woeren opgeroapt en bènnen op tóffel gelagd en getèld. Hei en doo woert al 'ns een gemangeld. Zjraarken haa ochaerm een ènkel ee, datter och nog van Slien gekriëgen haa.

Zjef haa èntige eeër èn z'n moal gestoeëken en vanhaer boute gelagd. Hèè poek Zjraarken mèt trèg de bouten èn. "De klokke zijn nog efkes trèg gekoeëme en hèbbe kreke nog iet lótte valle. Gank dich nou mer 'ns zikke." Doen Zjhaarke mèt de hèlp van Zjef z'n pooseekes geroapt haa krieëg 'r iet ènne goate. "Zjef, bekiehk dei eeër 'ns, dat zijn toch gewoen gekleerde hinne-eeër en dei koeëme mèt de poosklokke van Roeme?" "Joeë" zag Zjef. "Doo èn Roeme bij de poos hèbbe ze spesjoal hinne, dei lègge mèt Poose allemol gekleerde eeër. De poos z'n hoane lègge nogwoal eeër.

Doen ze aan tóffel zoete, oete ze allemol een och twie pooseeër. Voader zag tieëgen ilk van z'n kènner watter dèè zótterdig mos doehn. "Mèrgen ès het Poose, hoehgdoag, ver goeën dan allemol tegelijk noo de hoemès ooze Poosen haage èn Woatersjee." Doo woas pas 'n nouw kèrk gezatte. "Mèt klokke? " vroehg Zjhaarke.

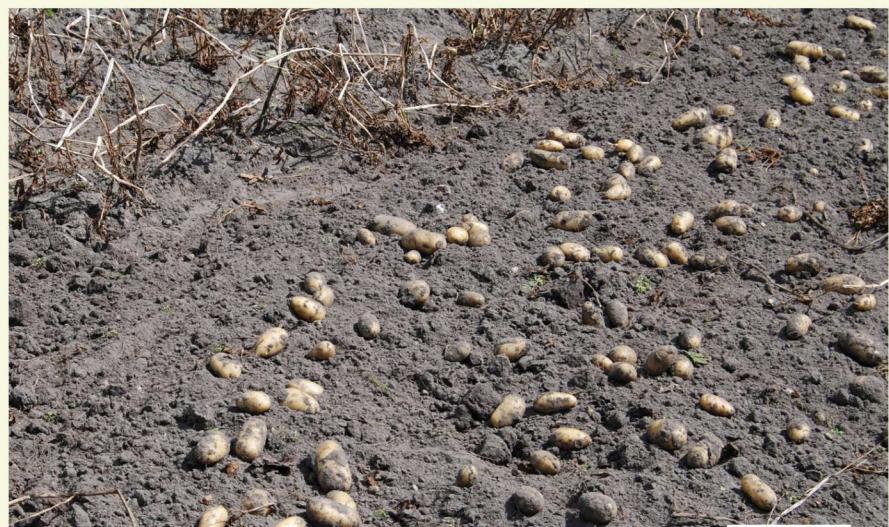
Doen vertèlde Zjhaarke wat Zjef him boute gezaggd haa ieëver dei pooseeér. Wat woerter outgelache... "Hoane, dei eeër lègge, maer, Zjhaarke toch!" "Joeë, Zjef hit mich dat gezaggd en Zjef wèt dat en dèè liehgt nie." "Jemmich, Zjhaarke, nou bëste toch e klee zibbedeijeske. De moes toch maer nie alles geleeve wat ze dich vertèlle!" broch Jan him wat kènnis bij.

Twie wèèke ternoo haaë voader en Zjef mèst gevoare, gebreed en onner geakkerd. De èèrappel moste bedeene geplant wèère, 't woert tijd. De vrijdig viernoen haa Zjef het land geeegd, en mèt de wel hielegans plat geweld. Alleen de spoere van Voes woere nog te ziehn. Noo de noen zoo voader dan de èèrappel plante. Zjhaarke moch mèthelpe. Im zieêker nik te misse losden 'r voader van geen vin, dèè hoalde de kiskes plantgoed mèt sjoen sjieëtsjes van de sjelf oaf en tastde ze ènne krouwoage.

Onner hin getwieën vertrokke ze noo 't Stèk. Voader voert hiel verzichtig.

Mèt zoe 'nen hiele breeë rèèk mèt mer drei taan trok voader hiel lang rechde streepen op dat land. Mèt de sjèp moakden 'r kieëtsjes en doo mos Zjaarke dan èn èlk kieëtsjen een èèrepelke lègge mèt de sjieëtsjes noo boeëve. " Lègge" haa voader gezagd. " Nie goeie, aaners brikt het sjieëtsjen en dan kèmt doo geene strouk out" Doen de hiel èèrapel geplant woere en ze trèg op hous oan voerte, moch Zjhaarke ènne krouwoage zitte. Onnerwèège die voader oaventou ochwant hèè Zjhaarke woo imkippe. Dat goaide de kleene.

Doen ze tinnes koeme woere Jan en Bèèr alles oan 't vèèrig moake im vaerkeskieëtel te koeëke. Jan zèrgde vier de èèrapel en het roggemèèl en Bèèr hoalde de mètterde vier te stoeëke. Zjhaarke van de krouwoagen oaf, hèè woo drek mèthelpe. Bèèr pètde èntige iemers woater ènne waskoup. Doo kapde ze 'n maan vaerkesèèrapel èn; dei mosten iers gewasse wèère. Konder geleeve dat Zjhaarke dat gèèn diehg? Mèt z'n aermkes hielehgans èn 't woater en maer plensen en dan de gewassen èèrapel trèg ènne maan goeië, hèè drèpden out... Jan en Bèèr haaën er kop èn wei dèè kleene zich doo zoe oan kos begoaie. Doen moeder dat zoehg, woas ze kód, ze woas mer sjouw dat hier menneke zik woert. Me dei twie geljaars lachden doo mèt.. " Lilleke **KOOIJING** ' krieëgen dei te hiere.

GROET GELIJK

Zoeëmervekansie, de wichter haaën hinne pintebók gekriëege. Voader en moeder woeren hiel kontent, de kènner haaë goed gelierz. Zjhaarke haa nog geene pintebók en klee Bertienke gónk nog nie noo sjool.

Doen ze op 'ne kier vier den ooveskos aan tóffel zoete, begoste ze te kallen ieëver de kermes èn Zwarbaerg .Zjef en Maarja wisten och dat voader en moeder twintig joor getród woere. Dat mos mer 'ns gevierz wèère.

's Vrijdes mos Zjef drei vètte knijn slachte. Wei gewènde stont Zjhaarke er mèt z'n noas boeëvenop. As de knijn doed wóós, hóng Zjef him mèt de achterste pie mèt 'n koord aan de badding onner de sjop, boe Zjhaarke z'n sjokkel och hóng. Zjef begos dan aan de achterste poeten de pèls los te snije tot het vlees van dei poete te ziehn woas. Èn eenen trèk streepden 'r de pèls oaf. De kop mossen dan nog vrij moake. Dan stoek 'r èn dèè pèls 'nen dikke lóf stroei en hóng het vel èn 't bakkes vier te driege.

's Achteres mos Jan twie hinne de kop oafkappe mèt den herstel. Slien ploumde dan dei hinnen en Jan moakde ze dan weier zeiver.

Èn den hoeëf, aan den aanere kant vanne wèèg aan dèèn hoehge pèèreboom hoalde voader : poer, sellerij, wat pietsjes , 'n hempelke kellever, e koppel joune en wat sjerlottepíjpkes. Zjhaarke moch dat allemool bennendroage, want voader woo nog wat sjóffe. Sopkroud mosten de vroolie hèbbe.

Zjhaarke moch de knijnstal outkiere, de mèstef zeiver moaken en oprèèke. Klee Bertienke die och mèt. Mèt z'n twie hensjes sleepden het de brimbessem van de koustal achter zich noo.

Voes woert nog 'ns ekstra geroskèmd. De kei woerten och geborsteld, hin kont woert nogwoal mèt 'ne stijve borstel oafgesjróbd. De stel moste zeiver gemoakt wèère, vors stroei gestród en de spènnnewèbben oafgefborsteld. Voader woo dat alles sjoen proeëper woas as sondes de femielie koem

Moeder, Maarja en Slien haaën èn hous de pleveeë gesjróbd en de stèb van de mieëbels gevèègd. Niemes moch nog mèt z'n klómpe bénne koeëme..

Ze haaën och mik gebakke mèt krènten en veel vloai mèt proume, pèère kierze, appelsprats, piddin mèt knibbelkes en dan nog 'nen hielen dikke groete ronne kók.

't Woas immes och nog kermes èn Zwarbaerg. "Kermes, wat ès dat?" vroehg Zjhaarke. "Dat zilste woal ziehn . Ver goeën er zondig allemool hieëne, dan moogsten och mètgoeën." beloofde Maarja.

's Zondigs, tieëgen 'n oer och èlf ; Ennes tentsje van Langere, tant Mechelke, en Thievese Groar, tant Lieza en Pier Kieënings mèt Koatsje, ze zèsterke mosten oppe

't Woas zoe sjoen wèr, ze zoete bouten onner de linneboom te ichtere. Moeder en de vroolie woeren de noen oan 't vèèrig moake. Zjhaarke blieëf mer boute, hèè loep doo aaners toch mer onner de viet. Allewoal wooter er toch gèèn bij zijn. Het roeëk ooch zoe lekker. De hinnesop, de knijn mèt bloo proume en pèère stonten oppe stoof te pruttele.

Bij de noen drónke ze gèèl och broun bier... Dat vont Zjraarken ooch lekker... Achternoo krieëgen de mans 'ne borrel en wèèmen woo 'n segaar. De vroolie drónke liever 'n zjat koffie.

En doen..., noo Zwarbaerg , noo de kermes, te voet. Het hiel jónk volk vanne Hoehve woas mèt. Tuurke, Rezjen en Maarja van Lewieë Wieske vanne Sjier, Groar, Nand, Zjiel, Zjag en Lewieke van Nieële, Zjef Steege, Zjef, Maarja, Slien, Koatsje en Zjhaarke D'r wöeren er nog maer dei kant Zjhaarke nie. Bertienke woas nog te kleen en Bèèr ooch nie , dèè mos nog oppe douve lètte bij Riiehkske van Nieële.

Op 't lank stèk van 't Kèrkpeèdsje begoste de vrooliekes te zènge van Riera Roets, ver voare mèt de koets, ver voare mèt den ijzerwèèg, Riera Roets en weier van Twie iemerkes woater hoale... Twie iemerkes pómpe... De wèchtsjes op hink lómpe... De jónge mèt 'n hoote been..., Kóm mer doer dat poertsjen heen.

De jónge dei achternoo koeme dieën ooch mèt. Mer zènge, dat woas iet aaners, keeke, joé, wei de bëste; zoe van

Achtegoal, boe zitste woal..., Èn 't hospetoal..., Wat deeste doo? Plenkskes nèègele , kieëtsjes boere..., Lènks , rechs, kattemestes haag de boer z'n klómpe rech.

Van vaeres hierde ze de kermes.

Wat woeren doo veel minse en... veel lewaet ! Pjèèr en Miel van nónk Grèèrke out de hee woere soamen oan 't sjokke. Hoehg dat ze vloeëge, ze stonten och hóngé bekán op hinne kop as ze boeëve woere, dan koeme ze mèt de bak noo onner en dan oan den aanere kant trèg noo boeëve. Wat kosten dei jóngen hoehg ! De këttelmieële draede rond, èn de stielkes zoeten de minse dei doo boeëven hinne kop doer de loch ronddraede.

Vier 'ne kroam mèt vanalles opgetast stont e vroomes hel te këèke im loëtsjes te doehn koope im te wènne. Zjhaarke kieëk z'n oogen out z'ne kop. Oan de sjietbrak hóngé Groar van Nieël en Zjef Steege ieëver de tóffel vier mèt 'n wèndkerbien e riehsken oaf te sjiete. Petsj, klónk het elkes kier. Zjhaarke kos krek tieëge Groar z'n kont kiehke. Hèè woo Groar 'ns faerm onner dèè ronnen outfestoeëke bròksezoller sjóppe. Me, dat dorser toch nie.

Oan de pèèrdsjesmieële blieëve ze stoeën. Sjoen meziehk klónk out 'ne blinkenden èrgel De pèèrd hiel èn 't wit en goodkleerig gevaerfd , de veerste en achterste poeten outfestoeëke en dan dei honnerde brannende lempkes zèrgde vier 'n hiel spektoakel. As dei mieële draede dan gónke dei pèèrd op en nèèr.

Zjef haa onnertèsse e koppel kèèrtsjes gekocht. Hèè zat Zjhaarke op zoe e pèèrd dat doo vier 'n hiel blinkend woageske stont. Wat woas Zjhaarke blij. Hèè vont het jómmer doener troaf mos koeëme.

Rezjen haa e bitsje weier 'n groete toeht kebabbelkes gekocht. Iedereen krieëg wat im te snóppé. Oan 'n brak stonte veel minse te wachte. 't Dómpde kreke ochwant doo vier woas. 't Roeëk doo ooch zoe oarig...." Wa's dat hei?" vroehg Zjhaarke oan Slien. " Da's 'n fritbrak, hei bakke ze ooch smaatbolle." Zjef Steegen en Nand van Lewieë kochden elk 'ne zak smaatbolle. Zoe 'ne broune bol mèt bloemsókker haa Zjhaarke nog noets geziehn. Van Nand krieëg 'r ooch eene. " Hei, eene vier dich, goed bloeëze, hèè ès nog heet" Lekker vont Zjhaarke, maer ze goed bloeske woas braa besmodderd mèt dèè plekkerige sókker.

Op den trègwèèg noo hous moeke ze toch 'ne kleenen imwèèg. Wei gewènde haa Zjef Steegen het groet woerd. Volges him moste ze toch 'ns èn kefee 'Aad Gènk' bénne goeën. Wei gezagd, zoe gedoeën. De jónge drónken e bokske, e groet gloas lichtgèèl bier mèt 'ne dikke kroag witte sjoum trop. De vroolie bestèlden e gloas orrenzjen ooch zoe iet gèèlig boe zoe hiel kleen dèppelkes out imhoehg spronge.

Zjhaarke woo en moch 'ns aan Jan z'ne bok drènke. Drènke ès veel gezagd; ieder 'ns priehve, dat vonter nie lekker; zoe zoerig en bitter. Nèè, dan vonter dèè limmenoat toch hiel wat aaners

't Ès tijd, zag Maarja; ver hèbbe gezagd dat ver tieëge vijf oere zooë tous zijn Zjhaarke z'n briers en zèsters trokken op hous oan. Moeder en tant Lieza haaën de tóffels vèèrig gezatte. De vloai, de kók, de krèntemik, de koffie en al wat doo bij hiert stonten te wachte, sjoen geranzjeerd op e bloo-witgerout tóffelloake. Èn de goei ploats vier de groete minse, ènne kieëke vier de wichter. Op èlke tóffel haa moeder e bekeeke bloeme out hier heefke èn 'n vaas gezatte. Doo stont Zjhaarke van te kiehke. Zoe rond zès oere vertrokke ze allemool.

Kèrmes Poose, feesdoag, zondig och nie, de bieste moste verzèrgd wèère. Deaadsten dieën hin kooi kleer oan en begoste te sjómmele. Voader en moeder nie, dei mochte mèt Zjhaarke en Bertienken onner de linneboom ènne kielesjoa goeën zitte. Efkes ternoo waanelde ze noo Lewieë. De brier van voader kos nie goed, dèè woas al lang zik. Bertienke tèsse z'n aars èn, Zjraarken oan moeders hand.

Ènins zitter: "Kèrmes haagen ès toch fijn he moeder" Ze kieëk hier Riehksken ins oan, dèè bekieëk ze Stieneke, lachentaere pinkden hèè 'n eegske. Allebee goehve ze Zjraarke

GROET GELIJK

ZONNER VLOAI

De meemoond woas kaad en noat gewèèst. E boutegewoen wèssig wèr èn jinie mèt het sjoenste hoei van de lèste joere. Jilie waerm en driehg mèt oaventou 'n faerm beis malse rèègen.

Het koere maeë woas 'n echt plezier. Groete, lang, vol oore hóngé mèt de kop noo onner. Het stèk op de Peersmeer boe nónk Grèèrke en tant Maarja woende woas gemaed. Sieëvetig heep haaë ze opgezatte. Voader en Zjef haaë gemaed. Zjang en de vroolie haaën de sjoeff gebonne. Zjhaarke mos dan de ooren dei hei en doo ligge geblieëve woeren oproape . Bij het opzètte mocher bij èlken hoop de ierste twie sjoeff vashaage. Drei karsrechte rije stonten op het stoppeleland.

Het haa al vier doag nemie gerèègend. 't Woas de mement im de vrèchte bennnen te hoale. 's Mèrges virg voert Zjef mèt de kaar op. Zjhaarke moch mèt, hèè stont vanveer oppe koerekaar en hoel zich vas aan de platte lèdder boeëve Voes z'ne start. Voader koem noo mèt de villoo. Oppe kaar loehgen twie bénkoorden en twie lang stèkke rond hoot , dei diende vier èn de vieling van het land te lèggen as ze mosten outvoare de kaarwèèg op.

Mèt de gaffel stoek voader de bessels een vier een op. Zjef mos ze krek oppe kaar taste. Zjhaarke moch de kerdiel vashaage. Twintig heep zoeten er op. De kaar woas hiel sjoen geloaië, krek 'ne vierkentige blok. De twie bénkoorden goed gespannen triëver en dan op hous oan. Wat mos voes trèkke op het land! Dei hoote blèk haaë ze èn de kortvoor gelagd. Dei zwoer kaar kos doo woal 'ns blijve stèèke. Voader voert de kaar, Zjhaarke zoet bij Zjef achter oppe villoo.

Van oppe mèstef koste ze de kaar achterout de sjier ènstoete. De dam veer en achter woert outgezatte en Voes woert outgespanne . Maarja en SLien koeme de bessels bijgoeë ..., voader die de koerentast èn de sjierwinkel.

Zjef en Zjhaarke vertrokken en spande Voes bij Lewieë èn zijn koerekaar. 's Noenes woere twie kaare bennne.

Zjef haa middigpos oppe pèt van Wèntersloag. Ènne viernoen sloep Zjang nog, dèè die nachpos èn Woatersjee, soame mèt Zjef van Lewieë. Noo de noen moste Zjang en Bèèr de kaar goeën loaie. Vier ze vertrokke krieëge ze van voader 'nen hiele kattekiesmes mèt..., boe ze mosten op lètte. “ Vijftien heep, nie mier! Nie breeër outloaie as het kaarroad en, nie ieëver de lèdder, da's aaners veel te zwoer vier Voes z'ne règ.! De koorde mèt óch twieën oantrèkke. Asten outviers ,; lèt er dan goed olp dat de roar nie stèèke blijven ènne vieling.”

Iers mos Jan het vliehgkleed nog ieëver Voes z'ne kop hange. Alle drei de kaar op, Zjang en Zjhaarke van veer Bèèr zoet fleetentaere van achter en loet z'n been zwaddere.

Nónk Grèérke stont op het veld te kiehke. De twie briers begosten te loaië. "Jemmich, zoe nie he, ge moet ginsert oan den achtersten hoop beginne, dan hoeght het pèèrd toch nie zoe hel te trèkke, " goehf Grèérke goeië ród. Ze voerten doer oan den hootkant en dieë weier.

Maer onnertèsse ènne plak van op te lètte, begoste ze ieëver hin douve te zeevere. Van dèè blooë gesjèlpte, dèè nik s liever die as achter dat klee witpenneke ketsen op het kot. Van de weevenaers dei gee prijske koste vliehge. Ze blieëven oppe vorst zitte rondkiehke ier ze tèssen de klampètte bénnekoeme. Van Jan z'en iersten ènzat dèè te loat gekoeëme woas. En nog mier van dèèn douvekal.

Het ringelen oppe kaar trok op geenen èrgel, krómp en sjeof, oan den outerkant veel te breed, den onnerkant veel te smoal, van veer te hoehg en te breed en van achter te liehg. Grèérke sjèdden ins mèt z'ne kop. 't 'Woas meenes watter zag " As dat oer voader zieht, mennekés, dan waet er wat." Jan en Bèèr trokken er zich nik s van oan. Twintig heep, 'n oaleke rij haaë ze opgelooaië. Nónk Grèérke zat Zjraarken op z'ne villoo en poek h'm efkes mèt noo tinnes Mèt de lèste kaar kosser dan mèt trèg noo de Hoehve.

"Allee, jèp" riep Jan! Voes zakde wat doer z'n achterste been, zoe 'n fors mosser doehn en doen gebierden het. Jan haa nie tegoei gekieëke . Oan de kortvoor misden hèè het hoot. Het outerhandse kaarroad zakden èn de voor... Doen... 'Nen helle kroak... Het middeste rómstèk en de kaarlèdder broeken doer..., 'nen hoop sjeof de grond op. Voes krabbelde mèt z'n pie im zich rech te haage . Hèè stont hiel gevronge tèssen de berrige. " Wat hèb ich nou gedoeën!? Nou hèb ich de boel begoaid ! Ich hèb mich doo hielegans op verkieëke." Hèè wis hielegans geene vangoan nemie. " Non-de-djie..., nonde..., nonde..., nonde-miljaar-de-nonnde-djie !! Nou hit het sjóp sjijt...! Wat nou ?" Bèèr wis och nie watter zoehg en nog minner watter mos zègge. Nou woas goeië ród dier.

Voader kieék oanhaagetig op z'n herloezjie. " Dei blijve nogal lang achter, dei mosten toch al lang hei zijn" " Gót mer 'ns kiehke. " zag moeder . Voader; poek z'ne villoo Minsgenooië, Jónge, doo woas verkierde kermes. Voader bekieük het hiel geval vanveer en vanachter en doen barstde de bóm.

"Lilleke poetwannes, 'nen echte wabbes bëste! Ich zoo dich 'n faerm waffel tieëgen d'n oere moete gèeve, stóm keike daste doo stees ! Ich hèb dich gezagd: vijftien heep, geen oaleke rij dat zijn er twintig. Konsten dan non-de-sakker och nog nie telle? Mèt dijn stómmighèds haa het road och nog kunnen èneenzakke en Voes, dèè haa z'n pie konne brèke..., en dan ? Drek outspanne en oaflooaië. Boevier deeste nie wei ich dich gezagd hèb? Nèè, de wèts het altoes bëèter . Nou ziehste woal! Bok goeën drènke èn 't kefeeke èn 't dèrp dat geet woal..., wei de bëste.! De zoets zieëker wier bij d'n veldketsers ? De dènks zieëker och nog dat ze de bëste zijn ? Maer doehn wei het hiert da 's wat aaners. Nog e gelèk dat het oos kaar ès. Het koeren ès toch al half gedorsen ier het tous ès!"

Zoe roozetig kód haaën de jónge hin voader nog nie geziehn. Bèèr rijerde wei e bload. Jan wis nie watter èn z'n been vielde. Hèè stoamelde iet trèg, hèè mos toch iet zègge. “ Doen ver vertrokke góñk Voes zoe hel verout..., haa ich nou mer oan dat hoot gedacht, och haa ich het geziehn, dan haa ich...” “ Haa ich.., haa ich... Haaste non-de-djie hèè gefrèête, dan haaste besseme gesjieëte!” Voader woas nog roed van kooighèds.

De jonge begosten oaf te loaië.

Doen voader wat gekalmeerd woas rieëd ‘r noo ze brier. Zjhaarke zoet doo oan tóffel mèt glinsterende eegskes e kimpke pidding mèt ‘ne spekloasiekók op te piehzele. Tant Maarja, dei vriiger koeëk gewèèst woas bij ‘ne beron èn Brisselt haa h'm dat viergezatte. Voader die Grèérke den hielen outlèg. “ Hèbste mich gee stèk hoot vier ‘ne rómblok te stèèke , ’n hennige plank en e koppel nèègel, dan kan ich de lèdder provezwaar trèg oppe kaar zètte.” vroehg Riehke oan ze brier. Wèste wat, Riehk, Ver hoalen onner de sjop ’n kaarlèdder dei ver dan op der dijn zètte.

’n Poar oere loater woere ze toch tinnes mèt dei kaar koere. Moeder haa drek geziehn dat er iet gebierz woas. “Ge zijt nogal lang geblieëve, hèbder meleer gehad?” Bèèr goehf hier den outlèg bij ze verhoal en Zjhaarke vertèlde het zijn. “ Hit Voes zich pijn gedoeën?” woo ze wieëte. “Mich tink van nie.” Bèèr mos het pèèrd outspanne. Moeder hoalden e stèkske pèèrsbroed, e kimpke hoaver en e klètsje sókker. Ze strieëk Voes ieëver z'n snout en z'ne nak. Het pèèrd zabberden het broed out hier hand, lebberde de hoaver op en sniffelden aan moeder hiere viering. Doo zoet gemeenlek nog iet èn Dat klètsje sókker vonter zoe lekker dat de sjoum tessen z'n lippen èn de iemer woater drèpde dèè moeder h'm vierhoel im hiere groete, grietse, brave en stèérke Voes te lötten drènke.

Doen ze het pèèrd ènne stal vasbont, dach moeder Stieneke : tieëgesloag hèbben oos jónge gehad. Hier Riehkske kënnende wist ze datter zoe iet nie kos verdroage. Zeg maer...” Dat het doo kèrmes gewèèst ès..., joeë, maer hiel zieëker

ZONNER VLOAI

HET IERSTE BLOOD

September loep zoewat op hier lèste been. Bèèr, Slien, Tuurke van Lewieë Lewieke van Nieël, Zjef Steege en d'aaner wichter out de Hoehve woeren al èntige doag noo sjool oan 't goeën. As Bèèr houswaerk mos moake hóng Zjraarken er altoes mèt z'n noas boeévenop. ... "Gank trèg, nousjierge bliksem, lót mich gerès, stap 't oaf !" Zjraarke woo èèl al lang noo sjool goeën. Voader en moeder haaën ieëverlagd en beslist. "Gót mèrge maer mèt him noo sjool en lót h'm mer ènsjrijve." haa voader tieëge moeder gezagd. "De goensdig zal ich dat doehn. Ich hoal h'm dan och e ranselke en e bedónske vier z'ne koffie asser snoenes moet èète. Ooze Bèèr zal woal vier h'm zèrge. Ich gón dan och 'nen doag noo oos Lieza." Zoe gebierden het och.

's Goensdigs 's mèrges, Tuurke, Lewieke en Zjef stontे Bèèr al op te wachte. De jõnge vierop, de wèchtsjes achternoo, te voet noo Woatersjee noo sjool. Moeder haa Zjraarken oangedoeën . Ze poek het troobiksken och mèt. Moeder en Zjraarken onnerwèège, ilk mèt z'n eege gedachte.

Doen ze oane sjool koeme zoet Zjraarke toch e bitsje mèt de pòppers. Ins bènne klopde moeder op 'n dier. "Binnen" klónk het. Achter 'ne beroo zoet 'ne man, hielegans èn 't zwart geklid, krek wei 'ne pestoer. "Dag, madammeke, ik geloof dat u die kleine man komt laten inschrijven" zag de man. "Ja, menier de geeseleke" zag moeder en langden him hier troobikske. "En gij, manneke, gij wilt naar school komen? Zeg me dan eens hoe gij heet" Zjraarke verstont dèè man mer half, dèè kalde hiel aaners as wei 'r gewènd woas ènne Hoehve. "Ich bén Zjraarke, ich wil och noo sjool koeëme, krek wei d'aaner wichter." De man èn 't zwart begos te glimlache. "Dan zijt gij Pieter zoals ik hier zie staan, juist zes jaar geworden. Zjraarke kieëk moeder oan mer dei bezjeerde nie, ze wist het woal. Zjraarke hoet eegelekl Pieter, Bèèr z'en echde noam woas Gerardus en Zjef stont èngesjrieëven as Joannes. "Moeder, ich bén toch Zjraarke, nie Pieter!" "Joeë, menneke, haag tich nou mer efkes stil"

Doen dèè man alles opgesjrieëven haa ... "Ik zal hem in de eerste klas zetten bij frater Isidoor.i Èn de gank noo de klas hóngen hiel veel jasse, klakken en klekskes , hei en doo stonten e paar klómpen tieëgen de moer. Oan de zoeveelste dier klopden dèè groete man en gonk bènne. "Broeder, hier ls 'ne nieuwe, Pieter heet hij maar ze noemen hem Geraarke" De fraater poek Zjraarke mèt 'n hensje, leede him de klas èn. Zjraarke kieëk nog nemie noo moeder. Op 'n leeg plak mochter goeën zittte. Nou woas 'r ènne sjool. Alle wichter kieëken h'm oan. Hèè zoet tèsse twie jõnge. Wei al d'aaner krieëg 'r och 'n doebs mèt hoote blèkskes èn.

" Neem een grote blok," sproek de fraater kloor en deidelek, goed te verstoeën. Allemool begoste ze tegelijk te rómmelen èn hin doebs en lagden 'ne groete blok vier zich.

Zjraarken haa him drek. Doen moste ze twie kleen blèkskes zikke dei soame zoe groet woeren as dèè groete Zoe dieë ze mer weier mèt groete en kleen blèkskes , dan mèt roei och grien, dan ter vier och ter achter lègge , trop, terlengs en zoe nog ‘nen hielen tijd. Zjraarke kos van den ierste kier goed métanoan. Tijd vier ‘ns efkes te kalte mèt z’ne geboer haater nie..

Opins..., ting..., tingeling... eling..., linge...ling. Ze stoeken allemol de blèk trèg ènne doehs. Ze mosten opstoeën , e kreiske moake dan de bouten èn, de groete spieëlplak op. Wat woere doo veel jóingen oan ‘t spieële. Maer iers moste ze tèssen e koppel hoehg ploate goeën stoeën vier te pissee..Zjraarke stont doo zoe wat betieëterd bij rond te kiehke. Niemes zag iet tieëgen him. Hèè kant doo och niemes, ...totter Lewieke doo zoehg loope. Ginserd liep Bèèr achter ‘nen aaneren oan. Bèèr zoehg Zjraarke. “ Wat hèbste moeten doehn?” “BLèkskes lègge” Efkes ternoo looide de bel. Iedereen trèg noo de klas. Iers ènne rij goeën stoeën. Zjraarke krieëg och ‘n plèëtske

Doen ze trèg ènne klas woere begos frater Isidoor te vertèlle. Wat woere de mennekes stil. Zjraarke leisterden och hiel goed, hèè mos voader toch iet konne vertèllen asser strak tous koem.

En Doen.... Doen krieëg ‘r zoe ‘n zwarte ploat mèt roei streepen op en zoe e klee grijs stekske. Zjraarke bekieëk dat vanveer en vanachter en noo Andreeke dèè lenas him zoet, dat menneke stont och achter him ènne riij. ...” Dat is ‘n lei en ‘n griffel zag ‘r moste ze e ronneke moake “Beginnen, boven in de hoek” zag de frater. Zjraarke kieëk noo Andreeke dèè al drek begos. Zjraarken och, ‘t lèkde al braa goed Doen moste ze beegskes teekene, iers van boeëve, doen lengs onner , dan rechde streepkes trèkke, dan sjijnse, dan platte korte, lang en krek tèssen de lijsjes. Zjraarke z’n oere woerte roed van spanning Doen moste ze dei lei outvèège . Andreeke poek z’n diehske mèt ‘t sponske en vèègde z’n lei sjoen proeëper Dat kos Zjraarke nie... Geen noed, Andreeke holp him Maer dèè aan den aanere kant lengs him zoet, dèè haa z’n lei hielegans vol gekrabbeld . Z’n griffel lòtte valle, gebroeëken en èn twie stèkke.Zjraarke zoehg wei dèè op z’n lei speide, tuf—tuf—tuf... Doen vèègden ‘r doo ‘ns mèt z’ne mouw doer, tot dat eenen aetse grijze bezaar woas. Dèè woas och oanhaagetig èn z’n hoor oan ‘t dabbe en voul haan datter haa. Zjraarke vont datter die wei ‘nen echde poetwannes. Onnertèsse dat ze zoe bieëzig woere, woas de frater al ‘ns koeëme kiehke bij Zjraarke . Hèè tettelden him ‘ns ieëver ze kèpke en zag datter het goed woas weiter die.

Dat dei kleen kedebberkes de oaleken doag nie kosten doerwérke, dat verstódder woal. Wèème woo moch zelf iet vertèlle. As eenen iet woo zègge dan stoeker z’n hand imhoehg. Fikske vertèlde van z’n hinsje dat gejóngd haa. Vijf jóng hinsjes, nie groeter as ‘n dikke mous, loehge kort bijeen èn ‘n nèске.

Pierke woas ‘ns mèt ze voader noo de biestemaert gewèèst. Ze haaën ‘ne leeper mètgebrocht, zoe maer mèt e zieël rond z’ne nak Ze haaën mier moeten trèkken en tieëgen haage as wat aaners...

“ En gjij, Pieter, och nee, Geraarke, wilt gjij ook iets vertelle?”

Joeë, dat wooter woal, maer hèè wis nog nie goed wat. Hèè mos nog iers efkes spikkeleere. En doo voel him iet èn. Zjhaarke begos te vertèlle. "Ooze Molly dèè kan wat geen aaner hinsje kan . As ze tous ènne sjier oppen dèn het koeren oan 't dorse zijn mèt de vlieëgel dan zit Molly er och bij. As de lèste sjeef out de sjierwinkel gehoald wèère , dan koeëmen 'r meis out. Doo deet Molly niks oan. Maer, as er 'n rat out këmt, dan... Roef ! Dan springter mèt twie pie verout en knób, hèè hit ze en bit ze ènins morsdoed. D'r ès geen een rat dei lèèvetig out de sjier geroakt. Zoe rap ès ooze Molly. Oos Zjef, me brier, zit dat ooze Molly de bëste rattevanger van hiel Gènk ès." Doo kieëken de mennekés van op; zoe 'n hinsje. Zjhaarken haa drek 'n hiel deel kammeroadsjes.

Doen de sjoolbel de lèste kier klónk, de jóngen hinne jas oandieë, hin klak opzatte, hin ransel poeke , èntige dieë hin klómpen oan... De sjool woas out. Doen ze ènne rij stonte leede de frater hin doer de groete poert noo boute Moeder stont doo soame mèt tant Lieza, dei Koatsje koem oafhoale, te wachte.

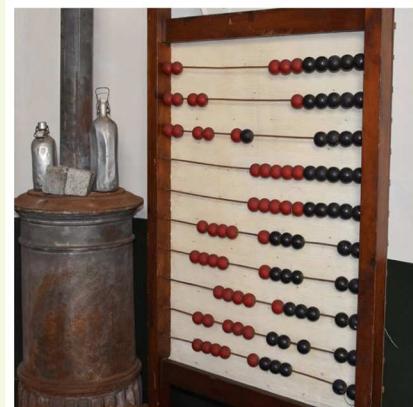
"En, Zjhaarke, woas 't fijn ènne sjool?" woo moeder wieëte. Het hiel verhaloal die Zjhaarke, van veer tot achter..., en... èn eenen oosem doer: "Ich moog mèrge toch nog trèg koeëmen he, moeder?" "Joeë, joeë, mèt d'aaner wichter en mèt ooze Bèèr. " Tant Lieza lachde, ze vont Zjhaarke toch zoe e sjoen hennig menneke.

Doomèt haa Zjhaarke de groete stap gezatte ,wei alle wichter dei 't gelèk haaën im noo sjool te goeën. Hee haa **HET IERSTE BLOOD** van den twiede bók van ze lèève volgesjrieëve

De eerste school; St-Jan Waterschei. (FSC)

HET IERSTE KLASKE

DÈÈ WISSE MIER VAN

De wichter haaën het oanhaagetig ieëver Sinterkloos. Ze mosten hinne klómp mer 'ns zette. De kos noets nie wieëten och doo 's mèrges ins 'n kermel, e koppel noeëten och e kebabbelken èn loehgen.. ..

Wat och wèème Sinterkloos woas, dat wis Zjraarke nog nie. Hèè haa dan och ze klimpke mer oane stoof gezatte, krek tèssen dèè van Bèèr en Slien èn., 'n hennig rijke woas het. 's Mèrges; nik s' trèn.

De wichter noo sjool.

Voader haa out de sjier de baggekist gehoald, D'r woas vors stroei èn gelagd en bouten oan de sjierpoert gezatte. Soame mèt Grèèrke, ze brier, wooter èn Hasselt noo de vaerkesmaert vier e koppel baggen en as 't kos 'ne leeper mèt te brènge, want d'aaner wèèk mos wier 'ne vètten het stroei op.

Zjraarke zoet nog oan tóffel doen Molly noo boute vloeëg..., beele datter die. Nónk Grèèrke woas de mèstef opgedraed, hèè koem voader Riehken outhoale. Oppe sjees stont zijn baggekist. Voader zat de zijn terlengs. Hèè die z'nén dikke jas oan. "Moog ich ooch mètgoeën ? Moog ich ooch mèt? Ich ooch mèt !" " Zjraarke, menneke, dat geet nou nie, 't ès veel te kaad en veel te wijd en, 't zal veel te loat zijn ier ver trèg zijn.." " Blijf mer bij mich, aaners bén ich hiel alleen tous," perbeerde moeder him te poaië. Grèèrke draede de penee im, doer de goar de wèèg op. Zjraarke hierden de penee ieëver de wèèg wegdroave. Maer goed datter nie alles wis.

Voader haa van moeder e briefke mèt gekriëge boe vanalles op stont datter vier de wichter hinne sinterkloos mos mètbrènge. Ooch vier Tuurken iet want dèè haa bij moeder e streepke veer. Èn Hasselt och oppe maert woas dat zieëker te vènne. Doovier haa moeder z'ne portefil goed geloaië. Ze wis dat hier Riehkske doo goed vier zoo zèrge. Grinsend en gròmmelendtaere slófde Zjraarke moeder achternoo. "Moag noets mètgoeën, ploats genòg oppe bank..., hèb ooch dikke jas. Niks moag ich hei..., alleen braaf zijn en helpe " Kód, brónkentaere, aerm ieëvereen zatter zich op 'ne stoel oane stoof. "Zjraarke, de kons toch goeën sjokken en mèt Molly spieële Seffes zille ver eeër roape en ternoo goeën ver noo nónk Nieël en tant Merie. " Mèt e lank gezicht trok Zjraarke de bouten èn. Sjokke, nik van, de kaar stont nog onner de sjop. Èn den hinnestal zoehg 'r èntige hinnen oppe nèst zitte, e koppel stont doo te koakele ochwant ze gaaze-eeër gelagd haaë. Onner het kierzebeemke zoehg 'r 'nen hoan op 'n hin zitten te fladdere mèt z'n vlieëgel. Zjraarke poek 'n steen en goeide dèè noo den hoan. " Gank mer te voet, leeërik, da's veel gezonner, stóm kraemesjien " foeterde Zjraarke. Ènne koustal woas ooch nik te belèève. De kei stonten doo ooch mer mèt hinne start wat te zwaddere noo de vliehge. Hèè zat zich ènne kalverbak . Efkes ternoo hierden 'r moeder roepe. "Zjraarke..., boe zitste?... Zjraarke, ich zik tich..., Zjraarke..., ich gón eeër roape, geeste mèt?"

Zjhaarke hierde moeder goed roepe maer hèè verdómden het hier te antwoerde. Hèè blieëf zitte boeter zoet.

“Molly, boe’s Zjhaarke? “ Molly, sprègendaere vier moeder op, rech de koustal èn, en joep zoeter bij Zjraarken ènne kalverbak. Ge haat dat stèrtsjen ‘ns moet ziehn. “Haa, hei zitste. Dan hèbste mich zieëker hiere roepe. De staldier steet aaners woagewijd oeëpe, en de zèks nik. Nou bëste stoot, hierste? Ich zal het mer ‘ns tieëge Sinterkloos zègge, en dasten het brierke vanne hinnewee hèbs lötten oeëpestoeën, dat zèg ich och en daste weggeloope woers en dat Nand van Lewieë dich doo bij Reyskes per gelèk woas tieëge gekoeëme... en...” doen moeder zoehg dat Zjhaarke zoe ‘n lang lip trok, hoel ze op. Zoe aerg woas ‘t nou och wier nie.

Bij nónk Nieël, Merie woas faerm zik, ze mos toch zoe hel hoeste Zjang haa den dektoer moeten hoale, zoe aerg woas ‘t. Ze woere krek tinnen doen de wichter out sjool koeme. Zjef en Zjang woeren och al tinnen.

‘t Woas hoost dónkel doen voader en Grèérke trèg woere. Voader haa twie sjoen begskes bij geene leeper, veel te dier vonter. Kiehk ‘ns hei, wat ich hèb mètgebracht” Out ‘ne pepiere toeht hoalden ‘r zès dikke aplesienen. Moeder kieëk him oan. Voader pinkden ‘n eegske mèt z’n twie oogen tegelijk. “Alles kiets,” dacht moeder. Nónk Grèérke lag ‘n tiehtsje kermellen op tóffel. Hèè vertèlden och dat ze sjoen baggen haaë konne koope en dat de leepers veel te dier woere. Grèérke vertrok en ‘t woert stil rond het gelèèg van Riehkske.

Bons, bónk, klats, boem, klap en tik-tik oppe dier en de route... Doen Maarja de dier oeëpe die stoeëf Molly de bouten èn. Het hinsje hoel drek op ... Lengs Maarja doer stoeëf ‘ne zwarten diehvel mèt oan ilke hand e koppel opgebloeëze vaerkesblozen ‘t hous èn en begos op Bèèr z’ne kop te róffe, doen op Jan terzijne , ternoo koem Slien oane biert im ‘ne reesem te verwèrke. Zjhaarke woas gow achter moeder hiere zèëtel gekroeëpe maer, hèè krieëg och ‘ne reesem motte. Koem doo iemes lansem achternoo bénne gewaaneld. Hèè droehg ‘ne lange roeië mantel ieëver e wit kleed krek wei de pestoer ènne kèrk Doer dèèn hoege roaren hoed op z’ne kop mosser zich bòkke vier bénne te konne. ‘nen Hiele lange witte board mèt ‘n mestes hóng oan ze gezich. Mèt z’n witte haase hoeler ‘ne lange gèèle stèk vas mèt van boeëve ‘ne groete krol oan.

Dag, allemaal, hier ben ik, Sinterklaas, ben hier ook maar ‘ns binnen gekomen, nietwaar Zwarte Piet?” Doen zoehg ‘r moeder zitte. “En, moeder, zijn de kindertjes braaf..., leren ze goed in de school...? En..., Zjhaarke, is die ook flink en braaf? “Oei, oei, da’s Sinterkloos en dèè wèt nou alles van dieëze mèrge doen ich stoot woas “En gjij daar Bèèr, ge moogt Slien niet zo plagen.. nietwaar, Zwarte Piet!?”en doo krieëg Bèèr wier ‘n sjars róffels op z’ne bol. “Ja...? Ja..., Bèèrke, ik weet het wel, gjij hebt in Slien hare slof ‘dooië mujs gestopt” Bèèr krieëg wier ‘n wats, z’n hiel hoor loehg doereen. “Gij daar Zjang, Jan bedoel ik, zal er aan denken, gjij die de volle pint van Zjuul Neel outdronks, en volhoels dat het derdijn, euh de uwe was.

"Foei, foei, Zjang ööh Jan, ik zal er och oan dènke. .. nietwaar Zwarte Piet" En doo kireëg Jan z'ne rèège klatsen op z'ne soehts dat z'n pots bedeenen oppe grond loehg. En elkes kier as Sinterkloos "Nietwaar Zwarte Piet "zag begosser wier en krieëg geniemde prieëgel mèt dei pisblooze. Voader krieëg och 'n sjars; moeder nie, dei woert bedacht mèt 'n dikke poen en zoe stont de zwarte snout van Zwarte Piet op moeder hier wang. (Wètder nou wèème Zwarte-Piet speelde?)

Weinie moeten oos wichter hinnen telier zètte?" vroehg voader lengs z'n noas oan Sinterkloos. " Zótterdig oovend, och wat zeg ik, zaterdag avond, en zet er maar 'ne goede borrel bij vier mij en Zwarte Piet,; die zo moeten rondtrekken door dèè kaaë nacht. Leg er maar 'n biet bij en e koppel poete, niet vergeten, 't ès vier den ieëzel och neen, z'n paard, Slecht weer vandaag" Doen goeden hèè 'n hampel okkerhoeëten en kermellen doer 't hous en vertrokke ze. Voader die achter Sinterkloos de dier tou.

"Ès dat nou Sinterkloos, zoe 'ne roare, dèè..." begos Zjhaarke. "Joeë, Joeë , da's den echde" verzieëkerde voader., maer..

DÈÈ WISSE R MIER VAN

HET HINNEGETEIG

Wei 't al 'ns mier gebierrede, Zjraarken en Lewieke van Neël dieën hin ronden ènne geboere. ènne Hoehve,(Dreihoevestrót) Zjang en Nand van Lewieë sjikden hin noo Zjef Steege. " Zjef moet strak 'ns efkes herte koeëme." Zag Zjang. De twie mennekés noo Steege. " Zjang en Nand van Lewieë hèbbe gezagd daste seffes zonner foot ins moes lèngs koeëme, ze moeten dich 'ns hèbbe."

" Boevier ?" Ze trokken allebee hin assels imhoehg, soame mèt hin noas, want Zjef woas de vaerkesstal oan 't outmèste.

Zjef, ooch nog maer 'ne koojong, maer e goed jónk, oaventou 'ns ondieënig ...., Doen 'r vèèrig woas, noo Lewieë... "Zjef, ve zooën het hinnegeteig moeten hèbbe, wèts tich nie boe dat zoo konne geblieëve zijn?" Geen antwoerd... "Zjaarke, zoo 't hinnegeteig nog toeres konne zijn ?" "Nèè, mich tink van nie" "En bij óch, Lewieke? " Nèè, tous ooch nie; vèè gebreike zoe geteig nie" "Zjef, geeste dan 'ns kiehke bij Zanderke en mesjein 'n dier weier bij Lewieke Van Hoof?" Zjef dors nie zèggen datter nie wis wat dat hinnegeteig woas, . och wei 't er outzoehg. Hèè zoo 't goeën zikken en mètbrènge. Zejf de strót oaf, hèè die nik s liever as dat; bratse.

Bij Zanderke dieter den outlèg, dèè haa 't drek doer. " Het hinnegeteig , joeë, dat hèb ich gebreikt en ich geleef dat het heilengs bij Lewieke Van Hoof ès. Maer, Zjef, doo konste nou mèt kloorlichten doag nie mèt ieëver de strót goeën. Dat geet nie, dan konder het zieëker twie wèèke nie gebreike." Mèt nog mier vroogen èn z'ne kop mosser toch mer 'ns bij Lewieke goeën vrooge. Lewieke z'n vroo wis ooch nie wat ze hierde. ... " Zèt tich mer efkes oppe bank onner de linne, Lewieken ès seffes trèg hei, hèè ès nog 'n vrach kool voare vier iemes oppe setee. " Zjef zat zich doal en kos nie mier doehn as wachte. Veel pesjensie haater aaners ooch nie.te koop. Zjef begos te dènke: Dat hinnegeteig; kerzjiggel, nog noets van gehierz ..., pèrsgeteig en honsgeteig, dat kanter , maer hinnegeteig, dat... Hèè sjèdden ins mèt z'ne kop.

Doen Lewieke mèt kaar en pèèrd de mèstef opkoem poek hèè iers den tijd vier datter Zjef te woerd stont. Onnerwyl Lewieke z'n pijp stopde, moek 'r Zjef iet wijs. "Dat hinnegeteig, joeë, ich hèb dat ooch nog gebreikt, me doo woas toch iet oan .Tienes, den aaë Sjrier kos het moaken en hit het het mètgepakt, maer, da's bedeenen al e joor gelieë. Wèème moet het hèbbe?" " Zjang en Nand van Lewieë, ich hèb gezagd dat ich het vier hin zoo koeëmen hoale" Zjef trok 'n stoasie weier, noo Tienes. Nou moetder wieëten dat Tienes ooch nie min woas. Dèè haa drek ènne goate dat doo mier achter zoet. Zjef, dei snotbel zooter 'ns faerm kloete.

" Joeë, ich hèb het nog hei, me, de moes nog efkes wachte, ich moet iers nog de riemen oan m'n nouw klómpe nèègele. Het woert ooch zoe stillekesoan oovend.

Zjef krieëg kal mèt Jan, Door en Zjhaar, de zeens van Tienes. "Ich gón 't dich drek hoale" zag Tienes. En 't breksken achter den hinnestal loehg vanalles; aaë bezaar, en allerlee oafgedankte nèst. Hèè vont 'ne kepotten iemer zonner boeiém,

, doo lag 'r e koppel gerosselde oafgedankte vloaploaten èn, 'n deel dieën, stroeikepsel, kepot gefrèèten doer de meis, doo wier 'n vloaploat boeëvenop en doo stoeker dan e paar stèkke geploeden ijzerdród ieëverheen

"Zjef, hei ès 't, bès verzichtig, zèrg dasten het oalek op z'n plak krijgs;; 't ès hiel dillekoat, lót het èn gee geval valle, dan ès 't zieëker wier kepot." Ènnen dónkel zoehg Zjef nie wat het woas, hèè poek het oan en vertrok permentig mèt z'n hinnegeteig op Lewieën oan. Hiel verzichtig want het moch och nie zjoggel

Zjang en Nand kosten hin ooge nie geleeven doen ze Zjef doo ènne dier zoehgen haage mèt z'ne kepotten iemer " Jèmmich jóng, wat hèbste nou bij?"

" Nonde-sakker, nou gón ich vier óch dat hinnegeteig hoale. De hiel Hoehve hèm ich oafgezócht en d'n aaë Sjrier hittet mich gelangd. Hei ès 't; nou moetder och mer kontent zijn." Zjef zat dat hiel bedènkelek geval doal en doo kroakden het al.. " 'ns Kiehken och het nog goed ès " zag Zjang en hèè sjóbden er 'ns tieëge... Den, hiele bezaar voel èn alle gedderen outeen..., het kepsel, de gerosselde vloaploate , den iemer zonner boeiém..., doo loehg het, dat hinnegeteig... Zjef plimpden 'n paar kier mèt z'n ooge, hèè wis nie och 'r woo stikken och ontploffé , hèè woert wit en roed tegelijk.... " Zjef, haag dich èn, seffes krijgste nog den dinne van d'n hinnegeteig. Pak dieëze bezaar maer bijeen en brèng het maer trèg noo boesten het gehoald hèbs."

"Joeë!" holp Nand ze brier "Wètsten 't nog , verlieë joor hèbste mich opgesjikt noo de C.A.V. èn Zwarbaerg vier de gezèt van mèrgen te hoale ... Nou ès 't mijn biert vier dich ins op te sjikke. Kiehk seffes mer 'ns efkes oppen almenak dan snapsten dat woal.

" Miljaar-de..., miljaarde" Zjef goeide z'n klak van èngehaage gif perfors oppe grond. " Bèn ich e stóm keike, zonner kop...! 't Ès heië nonde-sakker den ierste pril!"

" Joeë, ziehste vier dat keike zonner kop 'ns faerm te kloete, wat haaë ve doo vier vandoen?

Het HINNEGETEIG

En Zjraarken en Lewieke dan ? Dei gemaekes loehgen al èn hin bëdsje.

DE SJOENSTE KANS

Zjhaarke en Lewieke van Nieël woere nie alleen nèèfkes vaneen, ze kosten ooch goed mèt deendaaner ieëver de boan. Ze woere braa goed kammeroad. Dat kos ooch nie aaners. Èlken doag trokke ze soame te voet noo Woatersjee noo sjool. As het rèègende woere ze allebee goed verziehn. Ènne plak van klómpe haaë ze hoehg koutsjoe botten tot aan hin kneië; noets geen noate viet nemie, gee woater èn hin klómpe. Doo boeëvenop haaë ze allebee 'ne keboa gekrieëge;: Zjhaarke 'nen dónkelgriene en Lewieke 'nen dónkelblooë, èlk mèt 'n kap troan.

't Woas ooch 'n hiel slech noojoor; oanhaagetich rèègenden 't Mèt bek voel 'r woater out de loch. Den telie lengs de wèèg stont alle doag vol woater. De hinnewee woas eene groete smodder. Het pèèdsje doer de hee zoehg out wei e groet woaterlènt.

Op 'ne septemberoovend, noo den ooveskos trok Zjhaarke z'n botten aan en hèè de gèèr oaf noo Nieële. Soame mèt Lewieke dieter z'n ronde ènne Hoehve. Van èlke groete plas wooë ze wieëte wei diep datter woas. Vietsje vier vietsje doer de plasse en dan oplète dat 't woater nie lengs boeëve èn hin botte sjoeët.

Doen ze oan de goar bij Steege woere, zoehge ze dat den hiele mèstef onner woater stont.; dèè loehg ooch lieger as de wèèg. Doovier haa Grèèrke z'n hous ooch 'nen halve meeter hoehger gebód. De dier stont twie trèè boeëve de grond Vier de trappe loehg 'ne zak vier de viet oaf te vèège. Doen ze doo stonte te kiehke begos het wier..... Het goeët.

Zjef zoehg de mennekès stoeën en riep ze
'Kóm mer herte, ich bèn hei èn 't stelke ..., dan wèèrder toch nie noat. !'
Zjef woas mèt plenk, latten en keikendròd 'n nouw dierken aan 't moake vier 'n knijnskoei. De knijn haaën het hiel hoot oafgeknabbeld.
'Nou konder mich ooch 'ns 'nen poet helpe' meende Zjef Hèè haa 'n groete kist onnerste-boeëve gedraed Asser e plenksken och 'n lat krek op mótt mos zèège mochte Zjarken en Lewieken dat vashaage. Im dat goed te doehn vonte ze ter nie bèèter op dan trop te zitte, bèèter koste ze dat nie vashaage. Het plenkske bezjeerde geen vin en doomèt kos Zjef sjoen rech zèège. Den dròd mèt vier hensjes doalhaagen as Zjef him mèt kleen kremkes vas nèègelde, dat woas het lèste boe ze oan kosten helpe.

'Zjef, doo steet iemes oppe wèèg te fleete.' Lewieke zoehg Tienes, den aaë Sjrier oppe wèèg stoeën. Dèè hoel 'ne groete perplie boeëve z'ne kop. Het rèègende pertang nemie. Tienes koem èlken donnerdig oovend bij Grèèrke koarte. Zjef zoehg h'm nou ooch. Mèt z'n heese stem kèèkde Tienes: ' Ich kan hei toch nie bènné, hèb m'n klómpen aan en dan drek noate viet, ich gón mer trèg noo tous.

Da's m'n kans dach Zjef.... Wach tich doo efkes, Tienes, Nou ès 't mijn biert... Dat hinnegeteig van den ierste pril, boe Tienes Zjef mèt opgesjikt haa, dat woas Zjef nog nie vergèète. Dat zooter Tienes nou 'ns dobbel en dik betoald zètte

“ Tienes, wach mer efkes. Wètste wat? Ich hoal de krouwoage, doo konsten opzitte, dan zèt ich tich doal vlak vier den dèlper; dan bëste zoe bënné.”

Zjef hoalden de krouwoage , dèè mèt dei liehg pietsjes out de koustal. “ Blijf hei mer stoeën, kiehk nou maer ‘ns goed.” Zag ‘r tieëge de koojing. Zjhaarke en Lewieke stonten èn het dierke te kiehke.

Oane wèèg zat Tienes zich èinne krouwoage, hèè hoel z’n klómpen èn z’n haan...”Ich zal maer verzichtig zijn en stillekesoan voare, doer dat woater zien ich de koehter nie en dan kan ich him mesjein nie haage. “ zag Zjef. “ De gees mich toch zieëker nie imkippe..., dich, dich bës vier al bekwoam. ...” Tienes vielde zich toch nie zoe op ze gemoak, nou ter hielegans èn Zjef z’n haan loehg. Zjraarken en Lewieke krolde van ’t lache doen ze den aaë Sjrier doo zoe èn dèè krouwoagen zoehgen hange.

Èn ’t midden van de groetste plas zat Zjef de krouwoage mèt Tienes plof doal. “Tienes, ich krijg toch ènins zoe ’n krampen èn me lijf..., boukpijn..., ich krijg den dinne, ich kan ’t nemie haage , ich moet drek het heisken op....!!” Zjef doeêk het heisken èn, de dier tou. Zjef vielde vaneeges nik... Doer ’t hertsjen èinne dier kosser Tienes outloere. Doo zoet Tienes nou en ’t begos ooch nog oppernouw te kleddere.. “ Zjef, spoei dich..!! Ich wèèr hei hiel noat” kèèkde Tienes , maer Zjef bezjeerde nie. Zjhaarke stoeëf de mèstef ieëver , bij Grèèrke bënné im te zègge wat er goonde woas. Grèèrke trok z’n jèègersbotten aan . Doen ‘r èinne dier stont, koem Zjef van ’t heiske. Mèt ’n outgestrieëke gezicht voert Zjef Tienes tot tieëgen den dèrpel. Zoe rap as Tienes nog kos, sjèrgden ‘r out dèè krouwoagen èn hous èn. “Och, Tienes, ier ich het vergèèt, het hinnegeteig daste mich mètgegèèven haas vier Zjang en Nand van Lewieë, dat likt hei nog, dat konste strak dan mèt trèg pakke, ich zal ’t tich vèèrig zètte. ’t Steet hei toch mer onner de viet.”

De hiel Hoehve kant dat verhoal van dat hinnegeteig... Doen Zjef trèg èn ’t stelke koam zag Zjhaarke: “ Zjef, boevier loetste Tienes zoe noat wèère? Doo kanter toch faerm zik van wèère..., da’s toch echde kloeterij.” “Kloeterij..., kloeterij, de wèts toch datter mich mèt dat hinnegeteig faerm liggen haa en dat zoo ich him trèg lappe...., en .. datter ‘t goed zoo viele. Doo hèb ich nou al lang genòg op gewacht..., en nou..., nou haa ich kerdzjieë..., het kos nie bëèter..., **De sjoenste kans**

DOBBEL FLIPPE

Dat snotjing zich oaveventou ooch 'ns konne verveele, da's nou zoe, dat woas vrigger zoe en hiel vrigger, lang gelieë, woas 't ooch nie aaners. Vieral 's donnerdigs noo de noen en 's zondes as 't geen sjool woas vonten dei jing as ze tenminste de kans haaë, nogal 'ns iet im zich te ammezeere.

Bij Zjraarke, achter ènnen hoeëf stont 'ne groete, hoehge pèèreboom mèt kleen grien en as ze rijk woere, geel pèérkes. Niks lekkers oan, maer hiel goed vier ènnen hoeëve te lötten driebge en ternoo ter pèèrevloai mèt te bakke. Mèèlpèérkes niemde ze dei. Oan zoe e pèérke woas nie veel te snoatsele. Twie kier e kleen hèpke en 't woas op..

Maer, bij Grèèrke Steege, achter het hous oan de strótkant stont 'ne boom mèt hiel dikke grien pèère. Doen Zjraarke, Bertienke , ze klee zèsterke en Lewieke van Nieële doo lengs koeme, stont Zjef, Grèèrke z'ne zoeën, bij de boom. "Zèk, Zjef, waffer pèère zijn dat? " vroehg Zjraarke. " Dobbelt Flippe ! " zag Zjef. " Moeste ze mesjein tieëgenhaage as ze oafvalle ?" woo Lewieke Zjef e stieëkske zètte. " Oafblijve, oafb hierder ? Oos voaïer hit ze getèld." Zjef trok 'n pèèr oaf en bieët trèn.. De wichter kosten er alleen mer noo kiehke. 'n Pèèr vrooge, dat dieë ze nie Ze taffelde weier de strót oaf.

Achter het aarshous van Lewie van Rijskes zoaliger stont krek dezelfde pèèreboom wei bij Steege. Lewieke dors doo e koppel pèèren hoale. Hèè sjèrgde doer e koeët ènnen toun de groassef op, poek èntige pèèren out e kiske onner de boom en koem trèg. Maer, Perjan, dei grien pin, haa 't gezieën. Hèè, zoe hel asser nog kos de bouten èn, achter Lewieken oan. Doen Lewieke bekan doer 't koeët èn den toun gesparteld woes, haa "Perjan h'm vas. " Nou hèb ich dich mèt d'ne poet, diehvels kènd. " Hèè trok Lewieke trèg. " Hei hoechste geen pèère koeëme te sjelleme. Toeres hangen 'r toch ooch genög oane boom Dei zijn zieëker nie t'èète?" " Zjraarke dèè nog oppe strót stont, versjoeët. Hèè dach altoes dat Perjan mer vier weerd kant.: Joeë, nèèë, ich en hèb. En nou ènins zoeveel weerd noo-de-gang. Doen Perjan Lewieke z'n pèérkes oafgepakt haa, koste ze vertrèkke. " Dei pèérkes woeren allemool moaistieëkig, dèè lilleke pinnige vrèkkeling." foeterde en gròmmelde Lewieke.

Oppen hók oan 't Pèèperheefke loope ze Zjef Steege wier ènne moul. " Èn jing, woere de pèère bij Rijskes lekker?" " Trèèteraer, " krieët Lewieke tieëge." " Gót tous mer de wee èn en plèk óch èlk mer e koppel sjoen dikke ripe pèèren." Nou verstónnen de wichter er hielegans nik's nemie van. Iers oafblijve, want Grèèrke haa de pèère immes getèld en 'n halfoer loater mochte ze ter goeën plèkke. ... Groete minse,... oan hinne kal konste dèk kop noch start oan krijge, doo 's nie oan out te konne.

Klee Bertienke mos de sjoet van ze vieringske groet oeëpen haage. Zjraarken en Lewieke plokken de pèère, zoeveel as ze koste. Bertienke tèssen hin èn en dan stillekesoan op hous oan. Bij Lewieke woerten de pèère sjoenekes èn drei verdeeld. . Nou moste ze toch 'ns ech priehve. ... Knappend hel, het sap drieëf ieëver hin kin. Nieël en Merie vonten dei pèèren och geweldig.

En...., bëste lèèzer; wat dènkt ge? Wei smoakden dei pèère?

Lekker, HIEL lekker , ziet en sappig woere ze ..., dei **DOBBEL FLIPPE**.

VAN ELLENTRIK EN SPIEËLTIJD.

Hiel hel veraanerden het èn Gènk doen dei drei pètte gebód woerte. Nog fèller doen ze begoste ‘kool te trèkkē’ wei de minse dat hei zoe zagde Het alleen mer zèrge vier ‘t doageleks broed en sondes e mikske, het boeëterkentsjen en de boggeseukók, e krepke spek och ‘nen oaleke brooi mèt e koppel eeër, wei ‘t altoes gewèèst woas; dèèn tijd woas vergoed verbij.

Zèk nou zelf, ènne plak dat de half-vol kaar, getrokke doer de kou, bódde ze ‘ne pèèrstal tieëgen het hous och ‘t gelèèg oan. De hoote iemers woerten oane kant gezatte, zènke iemers, veel lichter im te droage koemen ènne plak. De jóngste voaders enaadste zeens gónke “wérke”. Dat broch geld èn ‘t lèèdsjen en oppē spoarbók.

Zjef en Maarja, brier en zèster van Zjhaarke trokke soame mèt hin nèèven en nichte van hinnen aardóm vrigger nog èlken doag noo Gènk noo sjool. Van out de Hoehve, oppē klómpe, onnerhalf oer te voet ... Nooderhand bij de Fraaters van Tilburg èn Woatersjee. Zjhaarke en de kleenste wichter out de Hoehve begosten och hinne sjooltid èn Woatersjee. Weiter doo den ierste kier hieëne gónk, konder lèèzen èn ‘t verhoalken onner den titel : ‘Het ierste bload.’

Doen Zwarbaerg te goei oane gang woas, kosten de wichter doo ooch noo sjool. ‘t Woas ‘n hiel stèk korterbij. Op ‘n goei half oer woere ze doo. Geen Broeders och Fraaters maer allemool meesters en jiffroë. ‘t Woas ‘n hiel veraanering. Veel Frans moste ze liere; kalle, lèèzen en sjrijve... Nie gemekkelek. Doo èn dei nouw sjool woas vanalles wat Zjhaarke nog noets geziehn haa. Affer dan tinnes koem haater hoost èlken doag iet nouts te vertèlle

Out de plefóng vanne klas koem op vier plakke ‘nen dród, doo hóng ‘n imgedraede sjoëëtel aan en èn ‘t midde stoek doo ‘ne witte gloaze bol èn. Zjhaarke haa al gehierz dat ‘t ‘n lamp woas dei veel licht goehf as ‘t dónkel woas. Haater toch woal oane meester daere vrooge wat dat woas en wei dat wèrkde. De meester haa ‘t het hin hoorfijn outgelagd...

‘s Achteres woas ‘t dónkel gewoere . D'r woas ‘n onwèèr ,opgekoeëme . Waerke dèè oppē lèste bank oane dier zoet mos aan dat wit knèpké draeë en ‘t licht floepden oan. Dei witte bolle woerte gleinetig wit, zoe sjaerp woas ‘t licht. Zjhaarke kos er nie èn kiehke.

Doen ‘r dan tinnes koem, mosser dat mèt veel vijven en zèsse, mèt haan en viet outlègge. “ Doo kèmt hèlligen-trik doer ‘nen dród, en as ze oan dèè witten ‘ènterpertöör draede, dan koem er hiel fèl licht.”

Zjhaarke..., leister nou ‘ns goed.... Geenen hèllegen-trik maer èllentrik en dijnen enter-pertöör, da's ‘nen èntreptöör en dèè witte bol, da's ‘n lampoel” “Jèmmich, kèmt dat zoe naa? Èllentrik, zèkder dat zoe? “ “ Joeë, maer èn ‘t sjoen Vloams zègge ze : elektriciteit.

Dat moet ich onthaage: elektriciteit... nie ellentrikseteit

Noo èntige wèèke doen Zjhaarke goed gewènd woas, vonter z'ne meester 'ne fijne .Geen verfrómmelde klak, maer 'ne sjoene zwarten hoed, e wit och grijs himme mèt lang mouwe, 'ne witte kol mèt e zwart striksken och 'n krevat. Zwarte sjoehn dei altoes blónke , oan ze waemeske 'n herloehzjekèttelke en 'ne gooë rènk oan de vinger lenglens z'ne pink. Hèè droehg 'n zwarte melèt en as het rèègénéchtig woas hóng 'ne perplie èn z'nem aerm. Tieëgen d'aaner meesters kalden 'r Frans . De jing dei och Frans koste, zagde:"mesjöö , en tieëgen de boas vanne sjool dach Zjhaarke dat ze ' dikken-töör och dirken-töör zagde, hèè kosser nie goed oan out.

Zjef haa 't him outgelagd. " Mesjöö en 't Frans , da's menier, meneer och mijnheer. D'en dirken-töör da 's drektöör; directeur èn 't sjoen VLoams. Dèè moet al riggeleere en zègge wat ènne sjool moet gebiere " Godlievenhiere; dach Zjhaarke, "was mich dat allemaal vier kal."

Zjhaarke woas zoe e menneke wei de mèesters er gèèn twintig èn hin klas hèbbe. Op 'nen doag riep de meester him bij zich. Hèè douwde Zjhaarke e bikske en e koppel pepieren èn z'n hensjes. " Breng dat maar eens naar bureel van mijnheer bestuurder En gjij weet het; niet lopen in de gang." Onnerwèège, n nousjierig weiter woas wooter ins trèn kiehke. ' Nèè, doen ich toch maer nie...'

Oane dier van 't bereel stonte nog twie groete jónge te wachte.mèt het eegeste biksken en dezelfde pepiere " Ik durf niet kloppen ' zag de groetste. 'Ich och nie ie " den aanere. "Limmels " dach Zjhaarke. Hèè klopden oppe dier, drei kier... 'n Zwoer mannestem zag kloor en deiddelek: " Kom maar binnen, entree."

Achter 'n lang tóffel zoet 'mijnheer bestuurder. " Dag mijnheer bestuurder, ich moet dat vanne meester aan u geven" Doen d'aaner gasten hin bikske wooën oafgèève begos doo iet te belle. Oppe tóffel stont 'n dikke zwarte doebs, oane veerkant 'nen dikke koeëpere bol mèt e klèppelken opzij. Oan eene kant e kleen hantifke im oan te draeë en trop, oan twie gaffelkes loehg iet boe twie half bollen oan hóng. Oan eene bol 'ne lange gedraeden dród . De bestuurder poek dat spieël op, hoel 't oan z'n oer en vier z'ne mond. " Halloo, met de jongensschool van Zwartberg." Hèè kieëk ieëver ze brilleke en poek d'aaner bisksers oan. Weier verstont Zjhaarke nik. Hèè kalden èn 't Frans. Iers lag 'r dat dènk trèg ènne vèrke en doen draeden 'r 'ne kier och vijf oan dat mannevèlleke....

" Verbinden met nr. 14 a.u.b. .... Dank u... Ga nu maar terug naar uw klas Ik moet nog even telefoneren."

Wat ès dat boe dèè èn kalde? 't Woas krek och doo iemes antwoerdde . Hèè kalden toch tieëgen iemes aaners." " Da's 'nen tillefoon" wis de kleenere Doo konne ze mèt deendaaner onnereen kalle, zonner zich te ziehn Dat geet doer 'nen dród Wei 't krek wèrkt, dat wieët ich och nie." " Doo wil ich het fijne van wieëte. Dat moet ich mèrgen oan ooze Zjef vrooge en as dèè 't nie wèt, dan oan Zjef van Lewieë, want dèè ès sjef oppe pèt van Woatersjee.

Doen Zjhaarke bekan oan z'n klas woas, ringelde de sjoolbel. De diere vanne klasse woerten oeëpe getrokke. De jónge mosten ènne gank ènne rij goeën stoeën. Oane boutedier riep de meester: "Allee, snotapen...., vooruit !".

Joelend stoeëve de jing de spiehlplak op... E ketierke loater klingelde dei bel vanhaer. Zonner veel lewaet gónken de gemaekes op hin plak ènne rij stoeën. De meester stont mèt z'n haan op z'ne règ vier de rijë. Doen dei allebee sjoen rech woere, gónk 'r mèt 'ne lansemen trèè noo achter, hèè bekieëk èlk van z'n mennekès 'ns goed. Doen 'r zich achter de lèsten imdraede, zag 'r: " Vooruit, gaan maar naar binnen..., en... niet babbelen in de gang.

Wat haaë ze zich wier 'ns kunnen outlèève onner dei korte spieëltijd.

De Dreihoehvèststrót Nou.

JOAGE MÈT DEVILLOO

Dat Zjhaarke zoe diehvelsgèèn noo sjool gónk, dat wètder al out vierige verhoalkes. Hèè woo zoe veel mieëgelek wieëten en kenne. Nie alleen ènne sjool lierden 'r vanal maer tinnen en ènne geboere woas ooch deen-en- d'aaner te liere.

Hèè woo toch zoe gèèn villoo konne joage . Me, Zjhaarke haa nog geene villoo . Achter hók en kant perbeeren 'r op Maarja hiere villoo dat te liere zonner dat iemes het gewoar woert. Van moeder moch 'r nog nie liere joage. "Veel te gevoarlek oppe strót; mèt al dei dikke steen en dei koeëter. De zoos valle, en dan? " Niks oan te doeñn, Moeder hoel zich oan hier gedach.

Geenen noed vier Zjhaarke. Zjef en Bèèr lierden het him toch. Maer asser kos joage, mosser de villoo ooch helpe sjoenmoake. Op 't villoopèèdsje lengs het kaarspoer achter het hous begoste ze te antreeneren op Maarja hiere villoo. Zjef haa de zoal iet liehger gezatte... " De moes wijd vier dich outkiehke , gins noo dèèn hoehge pool en nie noo de grond ..., en rech oppe zoal zitte . Ich zal de zoal van achter vashaage en dan stillekesoan het wèègske noo tot oan de Værkesteeg (Verkensteeg) en dan trèg. Èntige doag ternoo loet Zjef him los. Hèè kos de kleene nemie bijhaage...,hèè mos losse, zoe hel rieëd Zjhaarke Hèè woas vertrokke.

Maer..., van fræen haater gee verstand. Hèè zat eene voet oppe grond en perdaaf doo loehg 'r; de villoo boeëven op h'm . Doen Zjef oangeloope koem, woaser al trèg rech gekrabbeld. Zjhaarke trèg trop en doo rieëd 'r hielegans alleen. Doen hèè verbij het hous woas, wooter de wèèg noo Nieëlen opdraeë. Dat lèkde nie de gedoa sloehg im en Zjhaarke mèt villoo en al de heeld èn. Nou haater zich toch faerm pijn gedoeën. Z'n koosen en z'n bròk woeren hiel voul. Gouw de villoo toch mer onner de sjop gezatten en toch maer hous èn. " Wat hèbste nou wier oangevange? Wei këmt het dat d'n kleer wier zoe voul zijn? Ich kan wier mer wasse. Den hoop ès nog nie groet genog zieëker? " grómmelde Maarja. " Ich bén ènne heeld gevallen..." Dat woas den hielen outlèg van Zjhaarke.

Sooves zoet Zjhaarke van haer op Maarja hiere villoo. Dieëze kier woas Bèèr terbij. Veel hèlp en ród mos Bèèr nemie gèeve . De bengel voert fors doer , den drae pakke lèkde nou ooch al.

Doen ze vier den ooveskos oan tóffel zoete, kalde Bèèr z'ne mond verbij... Gelèkkig haa moeder nik gehierz. " Nou oos Zjhaarke kan villoojoage, kanner asser geen sjool hit, mich helpe de mèlk outvoaren oppe setee." En toch haa moeder iet gehierz. Wei 't weier gónk oan tóffel, dat konder óch woal viertstèlle , dat hoehg ich óch nie te vertèlle.

'n Poar doag loater woas Bèèr z'ne villoo oan 't sjoenmoake. Zjhaarke zoet er op z'n houke bij. " Bèèr, nou moeste mich 'ns zègge wei dat allemool hèt, dei stèkke, dei hèbbe toch allemool 'ne noam !" De roar, de zoal, de gedoa, het stielke , de kèttel..., dat kén ich, maer...

“ Da’s hiel simpel” Bèèr begos out te lègge. “ De as van ‘t veerste road ès vasgedraed oane foers mèt twie moeiers. Èn dei as stèèke de speeke dei vasgespanne wèèren ènne zjoant boe de band op likt. Doo stikt de bènneband èn , dèè moet opgepómp wèère mèt ‘n villoospómp. Het daermke, vasgedraed oppe sepap ..., en dan maer pómpe tot de band steenhel ès . Asten er geen nèts nemie kons èn douwe, ès de band hel genóg.” Doen ‘r de kaader oafgevèègd haa, zoehg Zjhaarke dat dei achterste as veel dikker woas dan dei van ‘t veerste road. “ Wei kèmt dat, zit doo nog iet aaners èn?” “Joeë, goed geziehn, da ’s de fræ,; ‘nen torpedoo . Aste rids en de wils fræë, dan moesten achterout trèèen en dan steeste stil. .” Doen Bèèr him outgelagd haa van de pedalle, de mennevèlle, het kamperoad veer en achter, de kèttelspanners, loet hèè ze brierken och ziehn wei en boe dat allemol mos gesmierd wèère mèt oehlie. De slijkploaten woerten opgevrieëven tot ze blónke. De slijklap bengelden aan de veerste slijkfloat , Bèèr mos h’m tegoei waspitse mèt ‘n tang aaners woerte z’n sjoehn, z’n zokke en z’n bròk noat en voul as ‘t gerèègend haa.

“Bèèr, wat stikt èn dat zeksken doo achter oane zoal? “ Bèèr die dat zeksken oeëpe. “ Kiehk, da’s ‘ne kopslieëtel doo konsten alle moeiers mèt los en vas draeë. Drei trèkijzers vier de band vanne zjoant te trèkken aste kepotte band hèbs. E stèkske sjoerpepier en èntige sjijfkes koutsjoe en ‘n tiebke villookol vier ieëver dat kieëtsje te plekke .” Dat vont Zjhaarke geweldig.

“Bèèr, moog ich och ‘ns op deine villoo joage ?” “ Perbeer maer...” Doen Zjhaarke ze beenke bekahn ieëver de stang haa, kantelden ‘r achterieëver en hèè stoek wier onner de villoo. “ Miljaar... de djie...” “ Ne, konste nou och al vlòkke? Toch bëste nog mer ‘ne snotter dèè nog nie ‘ns op ‘ne mansvilloo kan joage.

Van dat hiel villoogejoag van Zjhaarke, ..., doo wis moeder nik van. Èlkes kier assser de kans haa woasser mèt Maarja hiere villoo de strót oaf. Hee voert dan de strót oaf tot oan Wies van Toone en doo draeden hèè dan trèg | Wei bèèter datter kos joage, wei heller datter rieëd. ‘t Kos nie snel genóg. Tot...., hèè moeder tieëge koem dei bij Merie van Nieële , dei zik woas, ‘n hand gónk helpe bij de strijk van ‘nen hoop manshimmes.

“Hèbste van me lèève, dich sen deegniet ! Mich de stijpen op ‘t lijf joage . Nou wieët ich bedeeene wei ‘t kèmt daste oanhaagetig d’n kneië kepot hèbs , de mouw van d’ne jas en d’n goei bròk gesjierd haas. D’n bròkspijp kepot en vol vèt .”Zieder nou , moeder ,wei goed dat ich nou al mèt de villoo kan joage en dan kan ich och....”

“Ich ziehn daste kons...., hiel rap noo hous , konste...., en dat ich dich ....! .

Sooves moste Zjef en Bèèr bekènne dat zij het woere de Zjraarken haaë liere villoo joage...” Joage , joeë, moeder, nie mèt ‘t gewier, Da’s immes veel e gevoarlek .

Maer....**Joage**

mèt

de

villoo

WEI DAT ZOEAL GEET

Tèssen de zijgèèvel, aan de kant vanne pèèrstal en de wèèg stont 'nen hoehge, breeën dikke linneboom. Dèè stont doo al doen Riehksken en Stiene hin hous bódde. Onner dèè boom woert er ènne zoeëmer sooves dèk, maer zieëker èlke zondig gekoart. Dèk oan twie tóffels tegelijk. Dei vanne Hoehve koeme mer noo Riehke, doo woas altoes bank vier te koarte. Wiehze, dat woas 't. D'r woert och vier 'ne sent gespeeld; e kwoarsje de zjiste mèt e knepke den ieëversloag. Vier 'ne mezèèr en 'nen avvendans 'nen halve frang, vier 'nen oeëpe mezèèr 'nen frang en vier 'ne sooleslim twie frang. Zoe woas dat doo de gewènde. 't Gónk er dèk heeveeg oan tou. Disketeere, stechele noo èlk spieël, terzonner lèkden het noets.

Op 'ne zondig, oan een tóffel zoete voader Riehke, Grèèrke ze brier, Grèèrke Steege, Zjef van Nieële en Nieël van Lewieë. Oan d'aaner tóffel: Zjef, Zjraarke ze brier, Zjang van Lewieë, Zjef van Zanderke en Zjef Steege. Oan een tóffel: rèstig, oan d'aaner woert nogal 'ns heevig gestecheld.

Oppè mèstef woere Bèèr, Tuurke van Lewieë, Nand, Lewieke, Riehkske en Groar van Nieëlen, oan 't sjriemke zooë.

Zjraarke woas nog te kleen, kos nog nie mètdoehn;; gónk hei en doo 'ns kiehke Oppen hók vanne tóffel, tèsse voader en nónk Grèèrke stonter 't liefste; dan kosser èn allebee hin koarte kiehke. Hèè moch nik sèggé want dan verrooiden 'r de koarte. Zjraarke haa zoelang gesjèrgd totter op nónk Grèèrke z'ne knei zoet. "Nónk, ich kèn de koarten och al. Da's sjèppe, dei roei mèt dei hikskes da's kókke, mèt de pint noo onner, da's harte, de kloavere, dat zijn dei mèt dei drei zwarte blèèdsjes op e vietsje," fiehzelde Zjraarken èn Grèèrke z'n oer.... "Joeë, menneke, de kèns ze al braa goed. Mer nik sègggen he..."

Doen Grèèrke Steege de koarte gegèèven haa..., sjèppe troehf... Pas..., Pas..., Speel.... "Ich gón mèt," zag Nieël. 't Spieël begos Noo 'ne sloag och vijf zag Zjraarken ènins: "Kiehk hei, nónk, hei stikt kókke boer en da's harte kieëning!" Dèè kanter oan z'n kroen oppe kop. Zoe griets as Zjraarke woas, zoe kód woas Grèèrke Steege. Doo woas 't speelken im ziep. Grèèrke dèè al vijf slèèg bënnen haa goeide z'n koarten op tóffel en vlókden 'ns faerm..". Nonde djoë" wei Grèèrken altoes zag, "Nou ich 'ns goei koarten hèb, këmt dei snotbel 't spieël bedaerve;; ondieëníg jónk. Menneke, nou hèbsté mich wat te bakke gemoakt. Ich haa nog hennig tèl èn m'n haan, zieëker nog vijf trèk. Kiehk mer, ich zoet nog mèt twie troehf van oos dam, mèt kloaveren oos, kieëning en tien. De dam woas al weg en nou ès 't kloete nik."

Dan haaste 'nen avvendans moete spieële en alleen goeën mèt zoe'n koarte."voel Zjef èn z'n rieë. Zjraarke mos vertrèkke, nik s oan te doechn.

Noo 'n poehs stoek ènins de wènd op. Dikke zwarte wolke sjoeëven achtereën oan, echde donnertimp. 't Zoehg er nie goed out. Ze hierden 't van vaeres al donnere. Hals-ieëver-kop de tóffels hous èn en doo woert weier gekoart.

E goed half oer loater barstden het onwèèr los. Rèègene..., Rèègene..., 't woater drieëf ieëver de mèstef. De zouw lengs de wèèg stont vol woater.

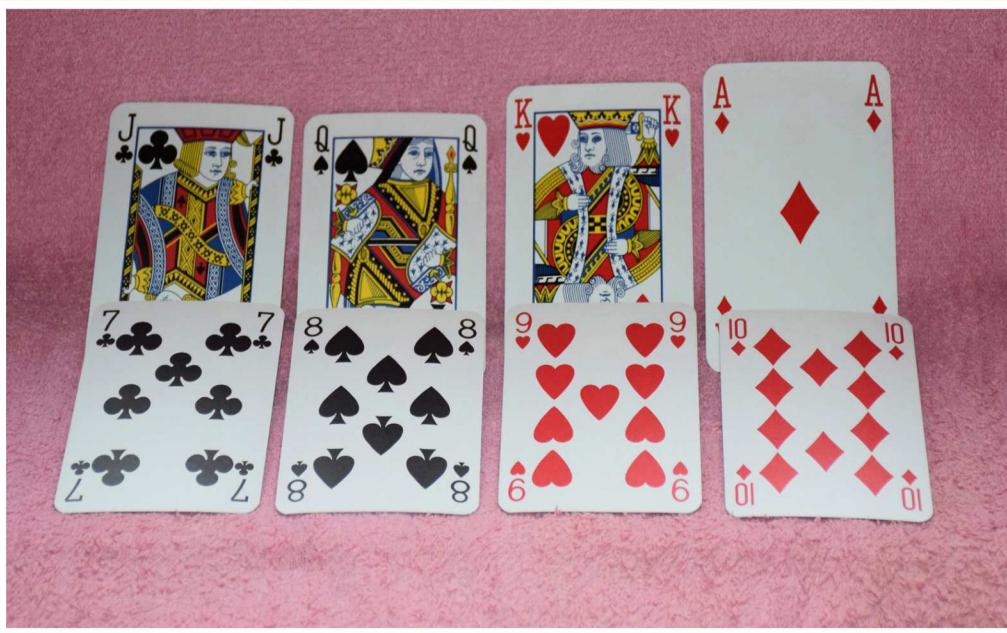
De jónge woeren onner de sjop goeën stoeën. noo 't onwèèr stonte ze doo nog te goapstiehle. ze hierde Zjef Steege en Zjang van Nieële tegelijk tieëgèneen kèèke. "dei goeën ver 'ns kloete," stèlde Groar vier. Zjef Steege zoet mèt z'ne règ noo de vinster. Bèèr en Groar stoeken 'n boengèèrd doer het peeskoeët tot tieëge Zjef z'ne stoel en z'n viet. "wa's dat hei allemool?" en ier Zjef kos ziehn wat er goonde woas, woas de gèèrd nemie te ziehn. noo 'n paor kier woert Zjef kriëgelig. hèè vloeëg op, de bouten èn en doo haater Lewieke mèt z'ne kelee. hèè sjópden him 'ns faerm onner z'n kont. d'aaner koojing stonten erbij te lache. Ich zal dich 'ns liere kalvertoeren out te hoale." Oan den toen te hiere woas Zjef oarig kód. Dèè trèg oane tóffel.

Dèè sjób onner Lewieke z'n achterwaerk, dat zooë ze Zjef ins faerm betoald zètte. Groar hoalden de krouwoagen out de koustal en zat h'm rech vier de dier, de berrige tieëgen de moer. Het getrèèter mèt dèè boenstoak begos vanhaer. Noo 'n paor stoete vloeëg Zjef op, stoeëf wei 'ne kooie knijn de bouten èn. Èn z'n voart ramden 'r de krouwoage, sjoeët vierreëver en loehg 'r zoe lank asser gewasse woas op z'ne bouk trèn. Ier Zjef vlókkentaere wei 'ne kieëtellepper z'n hiel littienij godvers haa opgezagd, spróng Groar achter him doer poek de krouwoagen op en voert richting mèskoul boe 'ne groete plas zwart-broun woater vier stont.

Mèt dat ze boute zoe aan 't terneere woere, koemen d'aaner koarters kiehke wat er oane hand woas. Doo woert deeze kier geen hensje geholpen och tieëge gehaage.

Zjang van Nieële haa 't meeste plezier troan. Lachentaere vrieëf 'r Zjef z'n woerhed onner z'n noas. "Ziehste nou, Zjef, aaners bëstich het dèè de kiskloeterij verkeept. Nou moesten ter och maer tieëge konne. Nou ziehsten och 'ns

WEI DAT ZOEAL 'NS GEET

Z'N HIEL LÈÈVE LANK

Bèèr, de jóngste brier van Zjhaarke woas verzót op douve Hèè hoel èntige douve soame mèt en bij Riehkske van Nieële. Ze speelden ooch soame. De douve vier de liertap, de kóngkoer en de groete prijs moste ze èn Gènk èn 't douvelekoal goeën ènkèrve. Ze zatten dan ooch èntige frang op hin douve. 's Sondes zoet Bèèr zonner foot bij Nieële oppe douve te lètte. Riehksken haa Bèèr gelierz wei 'r ze fleetentaere mos bénne lokke, de rènk oaftrèkken en konsenteere Ze koemen al 'ns te loat, vloeëgen al 'ns e prijske en oaventou 'ne faerme prijs. Dan woas Bèèr nijg.

Jan, Zjhaarke ze brier speelden ooch al mèt de douve. Hèè haa zich aan eene kant vanne sjelf 'n douvekot èneen getimmerd mèt wat plenk, latten en hinnendròd. 't Woas zoeal goed volges Jan

Bèèr woo ooch z'n douvekot. Op 't zollerke van 't bakkes woas plak. Bèèr begos; troan, zèège, nèègele, mèèten en mikke tot het vèèrig woas. Èn den opgank brochter van bij Riehkske drei koppel jóng douve mèt dei nog nie op liertap gevloeëgen haaë... Nijg dat Bèèr woas, z'n douve, dat woas al vier him. Voader en Zjef vonten dat mer nik, dat douvekot doo boeëven èn 't bakkes.

Doen Bèèr twelf joor zoo wèère, mochter van voader 'n sjoen, echde douvekoei moaken oppe zoller boeëven de goei plak, mèt 'nen echden dousesloag en mèt al trop en troan. Wat woas Bèèr gelèkkig. Van op 't hootpaerk oppe pèt van Zwarbaerg krieëg voader 'n deel plenk en latte. Bij de oannieëmers dei de setee aan 't booë woere, krieëg Bèèr ooch al 'ns iet dat kos diene. Zjef zoo him helpe; e sjoen kot zooë ze moake; nie mèt hinnendròd, dan zoete de douve nog ènnen trèk . Op Hèngel aan de bieëk mos Bèèr wisse goeën snijë, aan den den hootkant aan de Voeëgelsbaerg mosser lang rijze bloedspeekenhoot kappe dei mosser sjèlle. Mèt hin twieën haaë ze het kadrement èneen gezatte. Voader en Zjef haaë nouw pannewèskes van stroei onner de panne gestoeëke. Ze moste goed ligge dat er geenen trèk noch rèègen èn kos.Oan eene kant van 't vlèchtwaerk haa Bèèr oeëpe keskes èneen getimmerd , doo koste de douve dan èn brieë. Zjhaarke woo ooch mèthelpe, maer hèè moch van voader nie oppe sjelf koeëme. De lèddder op en oaf kroupe, doo woas het menneke nog te kleen vier.

Van Jan Bolle èn 't dèrp haa Bèèr gelierz wei 'r 'ne goeien dousesloag mos moake mèt 'n tóffel oane bénnekant, dan kosser ze goed pakken as ze bénne koeme. Pol de smieëd haa him e stèk zènk geploeid datter onner de panne mos stèèke, dan kos er gee woater aan den dousesloag bénne loope. Van hennigen ijzerdròd ploeide ze de klampètten dei ze mèt kremkes op 'n lat sloehgenen tieëgen 'n panlat klopde. Doen dat allemool vèèrig woas woo Bèèr al drek z'n douven op het kot zètte "Niks van." zag Zjef, as ver iet moake, moake ver dat tegoei." Vier Bèèr, dèè mèt z'n eege geene blijf wis, zoe griets en gelèkkig wei ter zich vielde, woas het al lang goed.

Op 'nen noonoen voerten Zjef, Bèèr en Zjhaarke mèt de kaar noo Gènk ; noo de leemkoul aan de brikkebekkerij. Nou voel Bèèr z'ne sent ... Nou wiisser bedeene boevier dei wissen en rijzer mosten diene . Mèt veel leed roakde de kaar vol. 't Woas faermen aerbed : dèè leem out de koul stèèken en oppe kaar loaië.

De wèèk ternoo woert de leem vèèrig gemoakt; mèt heksel bestród , woater trieëver en dan mèt hak en rèèk gemengeld tot het 'n goei vaste pap woas . Kalk dieë ze nie terbij , dat woas nie vandoen . Mèt iemers woert alles noo boeëve gedroage . Zjef plekde dan de leem tèssen de wissen en striëk alles eens mèt 'n hoote plakspoon.

Ieëveral ènne geboere vertèlde Zjhaarke dat ze zoe 'n sjoen douvekoei gemoakt haaë. Zjhaarke haa och mètgeholpe; vieral bij het vèèrig moake vanne leem . Ge wèt woal , smoddere mèt woater ... Wat dan achternoo koem, dat konder woal dènke.

Bèèr, zoe griets as 'ne poohoan haa het allemool bij Grèèrke, z'ne pieëtere out de dikskes gedoeën. Nousjierig wei Grèèrke woas, koem hèè kiehke doen alles vèèrig woas.'t Woas oaf, dat zèg ich óch. Oan al haaë ze gedacht. Oan 'ne kieëper haaë ze nog woal 'nen hòk genèègeld vier de lantèèn oan te hange

Doen Bèèr verjoorde koem z'ne pieëtere mèt 'n groete doehs oan.'Ne, da's nog iet vier d'n douvekoei.'.Bèèr trok de doehs oeëpe... Watter zoehg, en trout hoalde. haater nog noets geziehn. ' Wa's da ? Wat moet ich doo mèt doehn? ' 'Dat zijn twie gloaze panne. 'Kóm mer 'ns mèt, ich zal ze dich 'ns stèèke 'Nónk Grèèrke stoek dei panne lènks en rechs , iet hoeher as den dousesloag . Bèèr stont te kiehke mèt oeëpe mond.... Panne, krek vinsters...' Kóm mèrge mer 'ns noo tous, ich hèb nog 'n deel klikplenk ligge, doo konste dan 'ne sjoene plesjee van moake, da's hennig im het kot sjoen te moake " Bèèr woas de kieëning te rijk.

Mèt den ieëverssjoëët vanne leem haaë Maarja en SLien groete teliers gemoakt en èn den hoeëve lótte mètbakke. Dat woas vier de douven hinne nèst te moaken as ze moste brieë.

Doen alles dan och ech vèèrig woas en voader en Zjef vonté dat het goed woas, mochde ze koeëme kiehke. Riehkske en Zjef van Lewieë en Zjef van Nieël, Tuurke woas zoeal èlken doag koeëmen helpe. Zjef en Grèèrke Steege en al d'aaner geboere woere nousjierig. ' Maer, Bèèr, zoe e sjoen kot, zoe fijn oafgewèrkt, nie te geleeve... Nou geeste zieëker èlke zondig den ierste moake...' Hin ooge voele bekan out hinne kop. Bèèr haa nog woal 'n groete ijzere doehs mèt 'nen dèksel gekriëge; twintig kieloo douvevoeier kosser èn.

Jan Bolle van Gènk woas och koeëme kiehke.

En..., menier Bollen haa gelijk....

Doen het douvesezoen begos speelde Bèèr ooch mèt; alleen. Iers mèt de jóng op liertap noo Alke, Visee, dan noo Mommenjie, en Lambesaar... Halverwèègen het sezoen haa Bèèr èngekèrfd op de groete kóngkoer noo Sjiemè. Bèèr haa twie frang gezatten op z'nen iersten ènzat. De witpen woas krek gekonsenteerd doen z'ne blooën ooch voel, dèè koem ooch rech out het koeët. Hèè stoek wei 'ne pijl out 'ne boog, rech de sloag op en bènne. Vijf meniehte loater haaë Jan en Riehkske nog nie gepakt. Nog twie meniehte loater poek Riehksken ter twie tegelijk. En Jan haa doen ooch z'nen iersten ènzat trèg. 'Dedjie..., te loat . Mesjein nog e klee prijske achteroan.' Grómmelde Jan helop.

Doen Bèèr den tillèt bennegedroagen haa, wisscher datter 'n hiel vrigge gepakt haa. Èn 't lekoal zagde ze datter zieëker bij de tien-ierste zoo zijn.

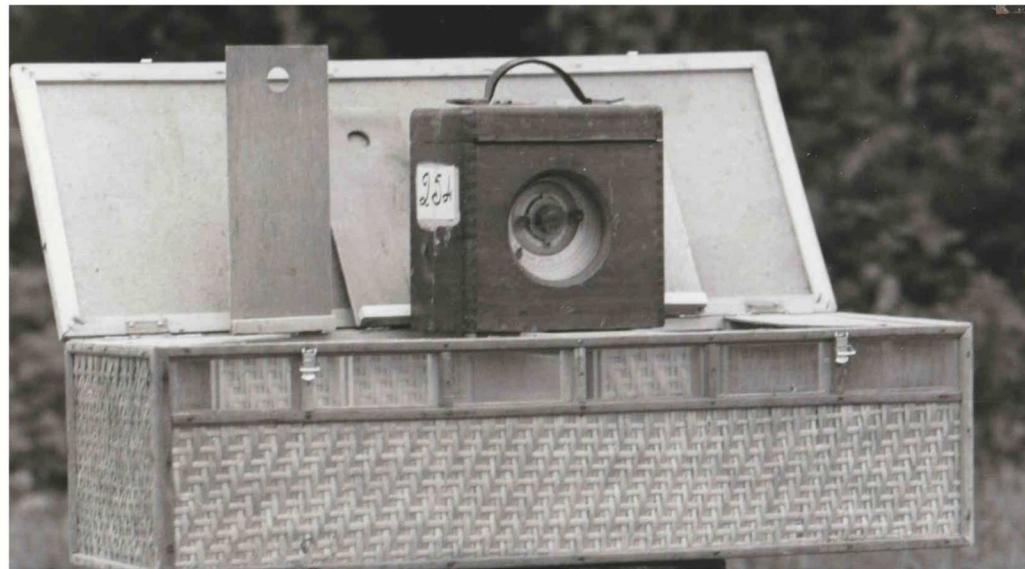
Entige doag ternoo koem 't rizzeltoat. Z'n witpen woas de zieveste en z'ne blooë den twintigste. ... Zès frang haa 'r gewonne Nou vielde Bèèr zich 'nen echde douvemèlker . Wat woaser gelèkkig.!

Doen er het joor trop de witpen en de blooë bijeen gezatten haa en èn de nèst twie hiel sjoen piepers zoete poek Bèèr Zjhaarke mèt noo boeëven op het kot.

'Kiehk hei, Zjhaarke, dat zijn twie jóng douve vier dich. Nou moogste mich ooch helpe oos douve te verzèrge.'

Van doen oaf woas Zjhaarke ooch douvemèlker en dat....

Z'N HIEL LÈÈVE LANK

Den douvekèrf en den tillè vier te konsenteere as de douve benné koeme

GEE ZJRAARKE MAER 'NE ZJRAAR OUT DE HOEHVE

Wei der wèt, Zjraake woas al tot 'nen hennige koojóng gewasse. Doen 'r dan èn Zwarbaerg noo sjool góenk, boe het him goed goaide, wooter geenen doag de sjool misse. Soame mèt Lewieke van Nieéle poek hèè klee Bertienke mèt. De kortste wèg doer 't Kèrkpeèdsje, doer de Setee-Sud , den ijzerwèg oane brier ieëverstèèken en dan lenglje de Place-Cockerill rech noo sjool.

Sooves mosser och houwaerk moaken e lès liere Dat dieter gèèn. Ze mosten him dan och gerès lótte Hèè moakden dat hielemool alleen en ..., gee lewaet èn hous.

Maer, doo koem nog wat bij. Op 't gelèèg van Riehksken en Stiene woas èlken doag 'nen hoop waerk. Zès bieste moste verzèrgd wèère , het pèèrd de vaerke, gevoeierd, de knijn, dei den hielen doag oan vanalles wooë knabbele , èn den hinnestal de eeër roape, de hinne voeiere en sooves de plank vier 't koeët sjive dat de vos ter nie èn kos en nog zoeveel mier. 't Woas voader dèè het waerk reegelde en verdeelde.

Zjraarke mos vier de knijn en de hinne zèrge. Èlken doag vors woater èn den drènkbak sjèdde, eerér roape en as er als 'ns een voul woas, dat oafwasse. Het hoei ènne lègbek op tijd vervorse ... Weider nou gewoar wèèrt, Zjraake z'n hensjes woerten haan, dei och out de mouwe moste gestoeëke wèère. .. Dat het al 'ns 'ne kier misliep, da 's vaneeges.

Op 'nen oovend, 't woas al dónkel koem 'r mèt 'ne kèrf eeër noo boute. Dertig hoagelwitte eeër loehgen èn het kèrfke Èn d'aaner hand hoeler de lantèèn. De hinne zoeten al allemool op hin plak oppe poller , vèèrig vier te slókke. Oan de dier stóbbelden 'r mèt z'ne klómp tieëgen de plank, dei as dèrpel mos diene. Hèè sjoeët vierreëver, pats, doal ... Den hèngel vanne kèrf kroakde . Zjraarken haa zich faerm pijn gedoeën.. Hèè, grinsentaere hous èn

."Wa 's nou?" "Ich bén gevalle, den eeérkèrf ès kepot ." Maarja en Slien begosten te lache. " Zjraar, bëste zoe verkaad? Zoe 'n snotbellen hèb ich nog noets geziehn!" voel Maarja out. Op Zjraarke z'ne vreus hóngje twie wit-gèèlige baan van oan z'ne kroag tot oan z'n brók. " Zoe te ziehn, zijn er 'n deel eeër gebroeëke. Hèbsten eerérkók gemoakt, Zjraar ? Van snotbelle zal dat èèl nie lekker zijn, dat zal zieëker nie smoake." " Verrèk mich allebee...! Maer, dat m'ne knei bloeit, dat hèbder nog nie geziehn. 't Deet faerm pijn. Doen de kepotte kèrf op tóffel stont zoehe ze dat er tien ikkes kepot woere. D'aaner mosser mer oafwaasse, dan kos Bèèr ze 's aanenerendoags toch mètpakke op z'n mèlkdronden oppe setee.

As Bèèr z'n mèlkronde die, hóngen er twie krouke mèlk oan z'ne villoo. Vier de mótkrek te pakke, haater 'ne lieter mèt 'nen hantef en 'nen teetel troan im nie te braddele. Oane gedoa hóng de kèrf mèt ikkes en e klee kreikske mèt 'n dèkselke. As de jónge Zjraar oaventou mèt Bèèr mètgónk op ronde, dan kos Zjraarke mèt dat kreikskse de mèlk èn 'n bekal , e penneke och e kestrolleke sjèdde. Bèèr sjrieëf dan èn e bikske weiveel ze dan op 't lèste vanne wèèk moste betoale vier de mèlk enne eeër

Op 'ne goeë kier sjikde Bèèr Zjhaarke mèt dat kreikske mèt krek 'ne lieter mèlk en drei eeër noo 'n hous mèt nòmmer twintig. " Doo moeste belle; draeën oan dat vlieëgelke, dan rinkelt bénne de bel " Zjhaarke vertrok Bèèr lachden efkes èn z'n eege. Doen de dier oëépen draede, versjoeët Zjhaarke zich zoe , datter 'nen trèè achterout gónk. Wètder wèèmen vier him stont? Z'ne meester..."Dag..., meester.....,ik kom melk en eieren brenge, mijn broer Bèèr heeft me gestuurd. " "Maar, Zjhaarke, dat is nu eens een verrassing. Is Bèèr, onze melkboer je broer?" "Ja, meester, maar ik heb nog twee grotere broers , Zjef en Jan en nog vier zusters: Maria, Seline, Kaatsje en Bertienke." De meester knikde, hèè gelof Zjhaarke Hèè draede zich half im en riep noo z'n vroo: " Marie-Louise, kom eens kijken, we hebben een piepjonge melkboer!" De medam vanne meester koem mèt hier penneken en e kèrfken ter bij stoeën. " Kijk, vrouwtje, dat is dat Zjhaarke , die altijd alles wil weten en zo graag boeken leest. " Zjhaarke dèè nogal gouw alles geziehn haa vont dat de meester zoe 'n sjoen vroo haa. Ze woas och zoe sjoen geklid. Ze droehg 'n zwarte bloes mèt pòfmouwe , 'ne lange rok tot bekán oan hier ènkels , zwarte blinkende sjoehn en 'nen hoagelwitte vierung mèt kante hèlpkes ieëver hier assels. Onnerwijl Zjhaarke verzichtig de mèlk èn 't penneke sjèdde , hoalde de meester e stèkske van vijf sent out het mèèlke van ze waemeske. Doen 'r dat èn Zjhaarke z'n hand stopte, zag 'r " Da's voor u, maar niet verder vertellen, dat is tussen ons " Hèè pinkden 'n eegske. Tieëgen z'n vroo zag 'r: " Dat Zjhaarke, dat is 'ne flinke, die komt elken dag met z'n zusterke te voet van Driehoeven naar onze school." " Zeg, Pierre, dat is nu toch gee klein Geraarke meer, maar al een ferme Gerard uit de Driehoeven." Doen Zjhaarke dat allemaal hierde vielden hèè zich toch e bitsjen onwènnig. Hèè poek ze kleksken oaf en zag: Dag, meester, dag madam, ik moet voort, mijn broer wacht op mij. " Zjhaarke spoeide zich noo Bèèr.

"Bèèr, wètste bij wèèmen ich nou gewèèst bèn?" "Joeë" "Wei joeë, kosten dat nie zègge vier ich doo mos belle?"

" Dat woas immes nie vandoen... Nou wètsten och bedene boe deine meester woent. Ich wis dat al veel ieder." "Wètsten och wat mijnen meester z'n medam zit?"

"Nou bèn ich braa nousjierig."

"Ze zit èn 't sjoen VLoams dat ich nemie Zjhaarke bèn maer 'ne

ZJRAAR OUT DE HOEHVE

E VERHOALKE MÈT NOOKAL

Grèrke Steege woas èn 't noojoor hoost noets tinnes. Èlken doag, van 's mèèrges vrig tot e stèk èn den noonoen gónder joage. Sjas z'ne broune Dèitse Brak moch èlken doag mèt. Alleen, woas ooch mer alleen. Dan 'ns soame mèt de jónge Bèèr van Stómpers, dan 'ns mèt Meng van Hèngel, och mèt ,Pier Cèstermans vanne Hètte och mèt Zjengske Meus Alle doag woas 'r vórt. Hoaze, knijn, fezante, èènde, snekke, petrijze 'ne vos en 'n ree haater ooch al 'ns getrokke Joage, dat kosser... Op z'n allerbèste joagd haa Grèrke e wild, noo 't sjijnt het lèste wild vaerke gesjoeëte. Dat woas iet bezonners. Het volk vanne Hètte, den aaë Wèntersloag, de Hoechve, den Hostert woere koeëme kiehke doen ze dat vaerke mèt de kaar gehoald haaë.

Thievese Groar, 'ne nónk van Zjhaarke , slachter van beroep, mos het koeëme slachten en verdeele. 't Woas 'nen echde vaerkeskèrmes gewoere, mèt veel kal, bier en borrels. Dat verstòdder woal.

Maer as Grèrke zoe oaleke doag vórt woas, kos Zjef, z'ne zoeën, het hiel waerk op het gelèèg alleen doechn. Dat stont him nie oan... Doo koem nog vanalles bij; den eenen doag 'n kaar kool hoalen oppe pèt van Zwarbaerg , oanhaagetig iet voare vier de hiere van de nouw kèrkfebrik boe Grèrken ooch lid van woas, soame mèt Grèrken out de hee en nónk Nieël, de pieëtere van Zjhaarke dèè èn 't gelèèg van Zjhaarke z'n groetaars zoaliger woende. Ieêver den aaneren doag mos Zjef 'n kaar groas goeën maeën ènne bem oane Stiemer èn Woatersjee.... 't Hoel nie op....

Zjef woas dat miehg. Jan vanne Sjrier, Zjef z'ne bête kammeroad vont dat ooch mer nik. Ze dieë liever iet aaners. Ze zooë voaier Grèrken 'ns faerm liggen hèmme...

Op 'nen achternoen, Grèrke woas vier 't een och 't aaner noo de pestoer. Zjef koem tinnes mèt 'n kaar groas..., oafloaien oane koustal.... Mèt koem Jan doo ooch oan. "Dedjie..., ich bén dat kotsetig miehg. Ich hoo dei kaar seffes èn alle greizelemente vaneen. Datter miljaar-de-dzjie zelf het groas geet hoale en datter 't zelf opfrift dan hitter wat aaners te doechn as borrels te drènke bij de pestoer. Ich kan hei vier al en nog wat opdraeë ..." En..., Jan goehf Zjef groet gelijk. Zit Jan : " Zjef, ver goeën z'n kaar wègstèèke; datter ze dan maer 'ns geet zikke, de jèèger..." Zjef z'n ooge woerten ins zoe groet en ze begoste braa te glinstere. " Doo zèkste zoeal iet... Ve voare ze noo 't bèsken achter het Pèèperheefke oane Wolfsbaerg en lótte ze doo stoeën."

Ènne plak van Grijzen out te spanne, voerte ze noo 't bèske, nie ieêver de kaarwèèg me doer de wee van Lewieë en 't stoppelland oan 't Streepke dat nog nie geplógd woas. " Hei vinter drek z'n kaar trèg, da's geen avans " zag Zjef. Jan wis ród " Ve moetje ze goed vórtstèèke achter de de streik, tessen de beem.'

“ Ver hoalen de roar trout, lèggen de kaar op hiere kant en lótte Grijze ze dan tèssen de beem trèkke, dan zètte ver de roar trèg tronner. Datter ze dan maer ‘ns trout hoalt.” Dat woas Jan ze vierstèl.

Jan, rap wei ‘ne wènd noo tinnes, ‘nen hoamer, ‘ne smoale beetel en ‘nen dikken toernevies gehoald vier de kal out de as van den dóm vanne roar te kloppe. Ze zatten de dam, veer en achter , lènks en rechs out en ze begosten troan.

‘n Goei half oer loater stont de kaar wier kant en kloor tèssen de beem. “ Asser ze zoe trout wilt hoale zal hèè èntige beem moeten oafzèège Hèè kan er van geen kanten tèssenout.” besjrieëf Zjef de sittewoasie. Ze vonten allebee dat ze goed waerk gelieëverd haaë.

Doen Grèrke, Tienes en Meng ’s ooves wooë koarte, haaë ze geen bank. Zjef mos dan mer as vierde man mètdoehn. Maer, ’t gónk Zjef nie. d’een stómmighèds achter d’aaner . Grèrke vertèlde tèssendoer datter noo de vergoadering bij de pestoer èn ’t kefeeke bij de Roei Nes vanne Wollakker ènne Kempe mèt Gèrken Achten e bokske woas goeën drènke. Tienes den aaë Sjrier haa z’n lèste heekèrkes èn Gènk èn ’t dèrp verkocht oan e koppel Woale dei dat wooë mètpakke vier hin vroo. “ Dat bringt gelèk” zagden dei men. Ich hèb dan och mer drek tien frang vier e kèrfke gevroogd en gekrieëge. “ stoefde Tienes.

Kiehkentaerend noo Zjef kalde Grèrke voert en vroehg:” Steet er nog veel groas oane Stiemer èn Woatersjee?” “ Doo steet zieëker nog mals groas , maer asder ’t zelf wilt wieëte, gódder zelf mer ‘ns kiehke. Mèrgen en ieëvermèrge gón ich noo de pèt vrooge vier waerk... Ich bén dat gesjómmel hei op ’t gelèèg kotsetig miehg.... Tot hei stikt het mich .” Hèè vrieëf mèt de boëëvekant van z’n hand onner z’n kin.” Dèè boerestiel, da’s nik s vier mich... Ich gón wérke, dan kan ich minstens wat verdiene!” Tienes z’ne mond voel oeëpen en dèè van Grèrke nog veel groeter. Ze lagden hin koarten doal... Zjef stont op... “ Ich gón nou bij Wies van Toonen och e bokske drènke.” Klómpen oan.. de dier voel achter him tou.

Saanerendoags ’s mèrges, gee godsetig woerd. Grèrke gónk nie joage. Zjef stoek z’n viet èn z’n sjoeahn , z’ne villoo op en hèè op Zwarbaerg oan. “ Dedjoe, ich moet dei mètterden op Hèngel nog goeën hoale” brómde Grèrke tieëge zeneege.. Doen ‘r mèt Grijzen oane sjop koem vier èn te spanne , geen kaar te spiere. “ Boe ’s m’n kaar? Was hei goond ?” Den aaë Steege die z’n ronden immedim het gelèèg;,, nèrget z’n kaar te vènne. Noovroog bij Lewieë , bij Nieële , bij Riehke , niemes haa Grèrke z’n kaar gezieën.” Wei kan nou zoe iet ?”

Zjraarke, dèè im d’een ach n’aaner rieë ,nie noo sjool woas vroehg oan Grèrke: “ Ès ’t woer, nónk kók,?” zoe niemden de wichter Grèrke, dèè haa dèk ‘ne kók och ’n kebabbel èn z’n moal vier dei snóppers. “ ...datder dei dikke pèren op oere boom getèld hèbt?” Grèrke kieëk op en voader sjoeët ènne lach. “” Maer, menneke toch, ich kóm hei im m’n kaar te zikke en dich vriehgs mich och ich dei pèère getèld heb...., hèbste van me lèève.”.

Doen Zjef tinnen koem....., eene kal..., de kaar....

“ Voaier;, nou konder grómmelen en vlókke zoe hel en zoe veel asder wilt, hèbder och als 'ns gebèèd? Dat hélpt bëèter zit de pestoer en da's toch oere goeie kammeroad. Zal ich 'ns vier óch bëèë?" Zjef begos ochwanter het meende. “ Ooze voader ènnen hiemel ...., boe ès oos voaier z'n kaar? Boe ès toch z'n kaar, z'n groete kaar? Vergèèf oos oos sjèld , maer, zèg 't him, boe ès z'n kaar!? ... Aame Grèèrke barsde bekann vanne gif.

Sooves wis de hiel Hoehve van Grèèrke z'n kaar. Doen koem och de verlossing. Jan vanne Sjrier haa toch woal de kaar gevonne zèg ich óch. En t bësken achter het Streepke doo stont ze, hielegans tèssen de beem.

Zonner iers goeën te kiehke haa Grèèrke Grijzen opgeteid im de kaar te hoale Lewie, de nónk van Zjraarke woas mètgegoeën Ze vonté de kaar maer ze kos nie veer och achterout , nie lènks och rechs.... “ Ver lègge ze op hiere kant en sleepe ze trout “ dach lewie helop; Zjang en Zjef van Lewie moste mer efkes koeëmen helpe. Zjef koem en haa 't drek ènne goate. “ Zoe krijgder dei kaar hei och nie trout beem stoeën te kort bijeen , doo geet dat road toch nie tèssedoer.”. Mèt haan en viet mosser het outlègge. Ieder wis wei 't mos mer doehn, dat woas wat aaners Dei jónge stonte mèt hin haan ènne moal Grèèrke dèè altoes toch al bëèter wis en kos , ins faerm out te lache. “ Beem oafzèège Grèèrke, och de roar trout doehn, de ziehs mer.”

Den doag ternoo holpe de geboere de kaar out het bësken hoale. De roar troaf pakke dat woas nog het hennigste. Doen Grèèrke 's ooves z'ne Zjef trèg zoehg zag Zjef:” Hèbder oer kaar gevonne? Ge ziet woal, as ich mer 'ns bèè, dat hélpt mier as oer altoes gesakker en gevlok. Gèè hèbt oer kaar en ich hèb me waerk gevonne. Ich moag d'aaner wèèk moondig beginnen as hoovenier bij de drij ierste villaas vanne aezenjöörs van Zwarbaerg. Dan konder achtereën e koppel kaare mèst brènge en de grond koeëmen akkere, eegen en welle; Maer, dat zilder zelf moeten doehn Ich moag dan kiehken och het goed ès èn onnertèssen e zjetsje koffie drènke mèt medam, en..., doo verdien ich dan och nog mèt. Da's aaneren tee as koffiedras he voaier!,” Grèèrke vielde zich hiel versloagen en verlotte. Hèè brómden iet tèssen z'n taan Hèè wis datter doo toch nik s aan kos veraaneren och tieëgenhaage.

NOOKAL

DIT VERHAAL VAN GRÈÈRKE STEEGE Z'N KAAR ÈS ECH GEBIERD. OCH
HÈÈ OETS GEWIEËTEN HIT WÈÈMEN HIM DAT GELAPT HAA, DAT WÈT
GOD NOCH GOEIË MINS. ICH HÈB HET OETS HIERE VERTÈLLEN DOER
ZJRAAR VAN TREIKE VAN LEWIEË . POOLA, HETAADSTE KINSKÈND VAN
GRÈÈRKE WIS ER OOCH VAN. JOERE TERNOO,DOEN GRÈÈRKEN AL
LANG DOED WOAS, WOERT ER NOG FAERM MÈT GELACHE. GE WÈT HET
MESJEIN NIE,JAN VANNE SJRIER EN ZJEF STEEGE KOSTEN DE HIEL
HOEHVEN OP Z'NE KOP ZÈTTE. BOE DEI HINNE KOP LOETE ZIEHN,
WOERT ER GEGARRENDEERD 'N FAERM BIEËT GELACHE.

HET LESTE

Iers konne ze këèke, dan slóppen en lache, sotse, rech zitte, kroupe, loopen en valle, veral op hin goed èngepakte kleen vad. En ten langelèste: kalle. Zoe zieder dat wicherkes stillekesoan groet wèère. As ze dan al noo sjool goeën, zijn het al geen kleen kedeberkes nemie. Zjhaarke woas nie aaners; gelèkkig mer.

Doen er noo sjool moch, woas 'r nemie te haage. Alles wooter wieëte. Hèè vroegh z'n aars, briers en zèsters de oere van hinne kop. Maer, Zjang en Zjef van Nieële en veral Zjef Steege mieken him vanalles wijs. Deen daaner iet wijsmoake, dat koste ze ènne Hoehve. Doen Nand van Nieële zich 'ne nouwe villoo gekocht haa en Zjhaarke doo noo stont te kiehke ofwant het e wonner woas , koem Groar er och bijstoeën 'Doo konste nog nie op joage he snotnoas!'

'Dich woal? Dèè ès toch van Nand.'

' Ich kan joage wei de bëste. Op mijne villoo stont vrigger 'ne koersgedoa. Ich hèb nogwoal gekoerst... De Ronde van Limburg gewonne, ènne sprint, oan den arreevee bergop oan Den Hostert . Dat wiste nog nie he !! Zjhaarke kieëk Groar oan van boëeve tot onner. En ier hèè iet kos zègge, woas Groar al verdwieëne. ... Ronde van Limburg... Op Den Hostert ??? Niks van

Ènne sjool, bij fraater Isidoor èn 't ierste stiediejoor , doo woas het te doen. Liere lèèze, dat die Zjarken het liefste. Van O.s. os, van f.i.k. Fik en doo stont dan 'n hinsje bij getekend op 'n ploat. Van z.u.s. zus en b.o.o.m boom en ternoo van 'Ik eet een peer met zus. Zoe alle lètters en weerdjes tot ze alles koste lèèze. De gezèt kosser nogwoal lèèze.. Tèllen en sjrijve, dat gónk och goed. Krek wei de fraater vierdie op dat groet zwart bord. Ènne sjool zoet hèè nemie lengs Andreeke. De fraater haa Mertaeke tèssen hin èngezatte Ze mochten him dan dèk helpe. Mertaeke kos nie goed. Dèk jankden hèè datter nie mètoan kos. ... De lètterkes kosser nie gelierz krijge. Hèè kos ze nie outereenhaage. Tieëgen een Z zag 'r 'ns 'nen óttoodrae, tieëgen 'n J 'ne stoovenhòk en 'n 'h' woas 'ne stoel... D'r woere dan jing dei him outlachde ... en ploogde. Dan woerte Zjarken en Andreeke hiel kód.

Oppé spieëlplak kos Mertaeke den dèksten tijd nie mètspieële. Loope kosser nie. Hèè loep och zoe wat maktementig , ee beenke woas och iet korter as 't aaner. Dan stonter doo alleen. Groete deegniete, vont Zjhaarke, loopen dan espres tieëgen him oan och stieten him im. Mae ,as ze mèt de moaien speelde, dan kosser och mètdoehn, gelèkkig datter dan woas.

As Zjhaarke tinnes mos oefene vier goed te konne lèèze, sjrijven en tèlle dan koeme Zjef en Slien dèk kiehken en leistere... Zjhaarke kos braa goed.

Doen hèè mèt Poose z'en ierste pintebók krieëg woaser griets. Hèè woas nie den ierste, mer toch hiel veeroan. Lengs èntige tiene, achten en nieëges haater mer een zieëve; dat woas dan vier snoen sjrijve. Mèt de pen en ènk. Hèè haa 'ns verkierd gedoeën en doen 'r woo doerkretse stont er 'n dikke vlek op het bload. Gesmpdder haater.

Van de fraattrer mochte ze dèk zelf iet vertèlle . Dèè woo dat ze och goed lierde sprèèke., krek wei het mos , èn 't snoen VLoams Dan woas Zjhaarke drek vèèrig. Hèè vont dan rôdselkes out och vertèlte iet dat Tuurken him och vertèld haa. Leister mer 'ns .

'Bij Achte zijn ze mèt achte, en toch zitte ze mèt tienan oan de tóffel en eenen tronner.' Wei kan dat?

Dat kosten de mennekles nie rooie. Dat vont de fraater och straf.

'Och, da's toch gemekkelek. Ver zijn tous mèt acht wichter: Zjef denaadste en oos Bertienke het jongste, voader en moeder... dat zjin der al tien en tronner??? Nie te rooïë.

' Hèè, ooze Molly , dèè altoes tèsse Zjef en Slien hinne stoel geet ligge as ver oan tóffel zitte.'

"Zjhaarke, vertel dat nu eens opnieuw maar dan in de schone taal van onze school' Verwonnerd en e bitsje verlèège kieéker de fraater oan. Zjhaarke begos oppernouw; mer èn 't sjoen VLoams; maer... dat woas 'n aaner paor mouwe. Moeder haa him hiel aaners liere kalle.

Asser tinnes koem haater èlken doag iet te vertèlle van z'n sjool. Tot op 'ne kier.... Zjhaarke woas oan 't vertèllen ieëver Mertaeke. Ze voader haa 'ne kammejoa gekoch vier kool te voare vanne pèt noo de minsen oppe setee. Maer, Zjhaarke haa z'ne mond vol mèt e korske van e vors oangesnieë broed

Èèt 'ns iers d'ne mond leeg ... Dan konste weier kalle .' zag voader. En doen..., ènins: 'ne krak. Zjhaarke versjrok hèè wis nie watter hierden en vielden èn z'ne mond. Mèt ze vingerke pieéterden hèè 'nen tand out z'ne mond. Wat woas dat nou???

' Ne, Zjhaarke, 'n tensjen out? Leg het mer oppe kas. Aste strak slóppe gees, lègsten het onner de kesse, dan krijgste 'ne nouwe., 'ne groeten echden tand 'stèlde moeder him gerèst. Efkes ternoo mochter èn 't sjèerspiegelke van Zjef kiehke. Eenen tand vòrt, en dèè terlengs kosser trèg-en-voert douwe. Zjhaarke vielde zich niks op ze gemoak. 't Zijn de mèltentsjes van de kleen snotterkes... Ze valle nog allemool out. Maar nou krijgste alleooool nouw taan, groete echde wei vèè allemool' poaide Maarja him.

'Zieder nou, moeder, oos Zjhaarke ès al 'nen hennige jong. Dat klee menneken ès er nou vanoaf.'t Wiert 'nen echde koojóng. meende voader helop. Terwijl hèè z'ne kleenste zoeën 'ns ieëver ze kèpke tettelde. . Voader meende watter zag. Hèè woas och zoe griets op z'n kènner. Van doenoaf woert Zjhaarke bekieëke as Zjhaar van Riehke.

Wètder wat ich óch nou nog zègge wil ?

Dit ès dan och zonner mier **HET LÈSTE** verhoalke ieëver dat menneke geniemd :

E ZJRAARKE OUT DE HOEHVE

MÈT DIT BIKSKEN ÈNNE HAAN

Doen Zjhaarke tot 'nen hennige Zjhaar gewasse woas, veraanerden ooch 't een en daaner. Nou mochter nie alleen mèthelpe, maer, nou woas 't ooch al dèk van: "Zjhaar, doehg dit 'ns, en Zjraarken doehg dat 'ns. " Oaventou klónk het ooch al 'ns zoe: " Zjhaar, deeste dat 'ns..., braa jóng." Dan kos Zjhaar van Riehken oane gang sjiete. " Geen goesting...., dat tèlt hei nie. Aste goed dees waste nie gèèn dees, dan wierste 'ne fijne man, dèè alles kan." Dat woas voader ze gedach ieëver : " Hejei..., geen goesting. Dat doen ich nie gèèn."

Op 'ne kier zoet Zjhaarke onner de sjop 'ne bòk te lèèze dèèter vanne meester gekriëgen haa, doen voader bij him outkoem. " Zjhaarke, ènne plak van hei zitten te lèèze, koste dei boene woal 'ns poole. Ze hange doo nou lang genòg. Ze zijn zieëker kirkdriehg " Zjhaarke begos troan, maer 't avveseeerde geenen dòf. De hèlcht vanne boene spróng ieëveral nootou, behalven èn 't iemerke ..

Zjang van Nieële koem mèt Nèt de mèstef op vier de eeg te hoale dei ooch onner de sjop stond. Doen 'r Zjhaarke doo zoe zoehg sjippeteere im dei boenen out de poole te krijge holp Zjang him drek. " Wei ich tich doo zoe bieëzig zien, bëste mèrge nog nie vèèrig. De moes dei boene dorse. Hoal ènne sjer 'ns 'ne leege zak zonner koeët." Onnerwyl Zjhaar de zak oeëpen hoel ,stopde Zjang woal tien bësselkes boenenstreik en al ènne zak en bond dèè tou. " Nou piksten 'ne hennige klèppêl en hootsten oppe zak totter plat ès. Dan trèksten de streik trout en sjèdsten de zak leeg ènnen iemer. Kóm strak mer noo tous, dan joage ve al doer de wanmieële en dan hèbste de sjoenste, zeiverste boenen deiste dich wènse kons." Zjhaarke begos te meppe totter gechde wei 'n kaerp.

Doen 'r sooves bei Nieële vertrok, wisser ooch al datter sondes trop soame mèt Lewieke oppe keegelsboan bij de Srier de keegels moch rechzètten en de bel èn den oafloop lègge. Vanne mans dei mètdieë, krieëge ze dan 'ne frang. Vanne wènners 'ne frang en e gloas limmenoad

As moeder en de vroolie moste wasse, dan woas het Zjhaar dèè den dèksentijd oan dat wasmesjien mos draeë Ze moste nemie mèt de sjrómp ènne koup wasse. Voader haa vier moeder hiere verjoordoag e wasmesjien gekocht en mètgebrocht. Oan dat groet road moste ze draeë De vlieëgels dei onner den dèksek hóng diehge de was trèg en voert zwadderen ènne koup " Da's oeren outgespoard." zagden de vroolie. Doen 'n paor joere loater èllentrk lótte lègge. Èn èlke ploats hóng èn 't midde vanne plefóng 'n lamp, krek wei ènne sjool. Ooch ènne koustal en de pèèrstal braan 'n lamp.

Doovier lierden hèè ooch Frans. Weerdsjes wei: une plume, un crayon, un livre, le cahier, la porte, la cloche, . Liere tèllen èn 't Frans, en zènge van 'Frère Jacques, ... en van la maison, mon père en ma mère. Im dat Frans goed te konne lieren haater oan Zjef 'ne goeien helper. Zjef haa veel Frans moetie liere. Oppe pèt mosser mèt z'n sjeffe Frans kalle. Dei Woale koste gee Vloams en zieëker gee Gènker . Gènker kalde Zjraarken het liefste. Voader, moeder en hiel z'n femielie haaën het him zoe bijgebracht. Asser ènne sjool mèt z'n nichsjes en nèèfkès Gènker kalde, bekieëken d'aaner wichter hin wij 'n onwijs. Ze verstonte doo geen sikkepit van. Dat kos ooch nie. Dei wichter hin aars koeme van ieëveral, out hiel Bels, out Poole, en nog aaner laan. Ze koemen hei woene òm ènne pèt van Zwarbaerg hinne kos te koeëme verdiene. Ze woenden allemaal bijeen oppe setee. Allemaal nouw heis mèt èllentrik en woater out de kroan. Ze haaë geene woaterpèt nemie vandoen.

Krek wei 't nou ès; boe minse bijeen woene ès er oafval. Voader hoalde dat op mèt kaar en pèèrd en broch dat noo 'ne groeten hoop, het stort, achter de aa setee. Asser dan op tijd woas, rieët hèè dan lengs de sjool en loaiden 'r wichter oppe kaar. Pièrre en Miel van Grèérke, de wichter vanne Nouw Kempen en vanne Hoehve mochte mèt. De hiel kaar zoet vol mèt taaterende jing. Hèè voert dan lengs de pèt doo losden hèè dan 'n deel en dan ieëver de nouwen ijzerwèèg noo tinnes.

Ènne wènter as het dan zoe vrig dónkel woas, mochten de wichter vanne Hoehve en vanne Hètte 'n half oer ieder noo hous. Ge wèt woel wei de gastsjes zijn. Zoe rap as ze kosten op hous oan. Maer as het hel gevroeren haa dan blieve ze oppe poel achter het gelèèg van Reyskes slubbere, nie efkes maer tot het balkdónkel woas. As de snie loehg, niks nouts onner den hiemel... Sniebel goeie, de vrooliekes plooge Ze ènvètte mèt snie, hin klómpen outtrèkken en vol snie stoppe... en nog van dei toere. Èn 't noojoor 'ne groeten imwèèg moake im oan de bos van Hèngel kestoanele te roape en dei saanerendoags, 'n nèt vol, mèt te pakke im oan de wichter , de meesters en de jiffrooën out te deelee.

Wei ich hei nou zoe zit te vertèllen ieëver dei wichter èn dèèn tijd doen Zjraarke, Bertienke, Lewieke en de wichter van Lewieke Van Hoof , dei vanne Sjrier, van Zanderke en al dei aaner dei ooch noo sjool gónke, begin ich toch woal oan mijnen eege kènnertijd trèg te dènke... Wat vèè doen belèèfd hèbben en outgestoeëke. .

M'n pen draet lansemer ieëver het pepier... Ze vilt stil....

Nou hoechder ooch nemie weier te lèèze... Groaf nou ooch mer 'ns trèg èn oer memoerie... Rappeleer óch heië nog 'ns oer eege kènnertoere.

Wèdde, datder achter 'n half oer mèt de glimlach rond oere mond nog noo dèè film zit te kiehke...

MÈT DIT BIKSKEN ÈNNE HAAN.

Er ès óch hiel veel lèèsplezier gewènst.

Onvergèètelek

Zjraarke, Lewieke, Tuurken en d'aaner wichter vanne Hoehve, vanne Nouw-Kempe, Het Park van Gènk, veraanerde van sjool en gónken èn de joere 1930 noo de pas gebódde nouw sjool èn Zwarbaerg. Het feenomenaal geboo (98 m fasaat), de onnerwijsmethode, soamen mèt een groep hiel gemootieveerd perseneel, vier de wichter van het waerkvolk vanne sjarbenaasj

BOE ALLEEN HET BÈSTE GOED GENÓG WOAS.

ÈNHAAD - INHOUD

- 001 VEERWOERD FELIX BERGERS, VOORZITTER VBL
- 002 AUTEUR THEO ACHTEN WÈÈMEN ÈS ZJRAARKE?
- 003 OUTGOAVE (ONROEREND EERFGOED)
- 004 OOS GÈNKER VOLKSTOAL (LÈÈZE)
- 006 HET GEMAEKE + 007 FOTO
- 008 BOEVIER DIENT DAT? + 012 FOTO
- 013 VAN POETE, ÈÈRAPPEL EN E KIKSKE
- 016 EN DOOMÈT ÈS DE KAL OUT.
- 018 'NE LANGE EN 'NE KORTE SLÓP + 021 FOTO
- 022 KOOJING + 023 FOTO
- 024 GROET GELIJK + 027 FOTO
- 028 ZONNER VLOAI + 030 FOTO
- 031 HET IERSTE BLOOD + 034 FOTO
- 035 DÈÈ WISSE MIER VAN
- 038 HET HINNEGETEIG + 039 FOTO
- 040 DE SJOENSTE KANS + 041 FOTO
- 042 DOBBEL FLIPPE + 043 FOTO
- 044 VAN ÈLLENTRIK EN SPIËËLTIJD + 046 FOTO
- 047 JOAGE MÈT DE VILLOO
- 049 WEI DAT ZOEAL GEET + 050 FOTO
- 051 Z'N HIEL LÈÈVE LANK
- 054 GEE ZJRAARKE MAER.....
- 056 E VERHOALKE MÈT NOOKAL 060 FOTO
- 061 MÈT DIT BIKSKEN ÈNNE HAAN
- 063 ONVERGÈÈTELEK
- 064 ÈNHAAD - INHOUD